

zo thuis als
maar kan | de waalboog

TOPZORG EN BEHANDELING

Jaarverantwoording 2016

15 mei 2017

1.	Uitgangspunten van de verslaggeving	4
I	Bestuursverslag	5
2.	Profiel van de organisatie	6
2.1	Algemene identificatiegegevens	6
2.2	Structuur van de organisatie	6
2.3	Kerngegevens	7
2.4	Samenwerkingsrelaties	9
3.	Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap	10
3.1	Normen voor goed bestuur	10
3.2	Raad van Bestuur	10
3.3	Raad van Toezicht	11
3.4	Bedrijfsvoering	13
3.5	Cliëntenraad	15
3.6	Ondernemingsraad	16
4.	Beleid, inspanningen en prestaties	18
4.1	Meerjarenbeleid	18
4.2	Algemeen beleid verslagjaar	19
4.3	Algemeen kwaliteitsbeleid	21
4.4	Personeelsbeleid	22
4.5	Toekomstparagraaf	22
4.6	Financieel beleid	23
II	Jaarverslaggeving 2016	28
5.1	Jaarrekening	29
5.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2016	29
5.1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2016	30
5.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2016	31
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	32
5.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans	39
5.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	47
5.1.7	Overzicht langlopende schulden ultimo 2016	48
5.1.8	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening	49
5.1.9	Enkelvoudige balans per 31 december 2016	55
5.1.10	Enkelvoudige resultatenrekening over 2016	56
5.1.11	Toelichting op de enkelvoudige balans	57
5.1.12	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	65
5.1.13	Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	66
5.1.14	Overzicht langlopende schulden ultimo 2016 (enkelvoudig)	67
5.1.15	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening	68
5.2	Overige gegevens	72
5.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	72
5.2.2	Nevenvestigingen	72
5.2.3	Controleverklaring	72

Uitgangspunten van de verslaggeving

Voor u ligt de jaarverantwoording 2016 van Stichting De Waalboog en twee nauw daaraan verbonden rechtspersonen: Waalboog Vastgoed BV en Waalboog Pompstation BV. In dit document legt De Waalboog op organisatieniveau verantwoording af over haar beleid, activiteiten en prestaties in het jaar 2016.

In dit document komen achtereenvolgens aan de orde:

- het profiel van de organisatie;
- bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap;
- beleid, inspanningen en prestaties;
- de jaarrekening.

Naast deze jaarverantwoording zijn kwantitatieve gegevens aangeleverd aan het CIBG via de webapplicatie DigiMV.

Met de Jaarverantwoording 2016 voldoen wij aan onze verslag- en verantwoordingsverplichtingen voor het betreffende verslagjaar. Tevens is dit document bedoeld als maatschappelijke verantwoording en geeft het een beeld van onze organisatie. Met het document leggen wij richting interne en externe stakeholders verantwoording af over het gevoerde beleid en de wijze waarop dat beleid bijdraagt aan de door De Waalboog geformuleerde doelstellingen.

Dit document is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur. Diverse bronnen van informatie zijn geraadpleegd en bijeen gebracht, waarbij gestreefd is naar een zo nauwkeurig mogelijk weergave.

Nijmegen, 15 mei 2017

Mevrouw drs. C. Piket
Raad van Bestuur

BESTUURSVERSLAG

2.1 Algemene identificatienummers

Naam	Stichting De Waalboog zorg, welzijn en wonen
Adres	Postbus 31071
Postcode	6503 CB
Plaats	Nijmegen
Telefoonnummer	024-3228264
Identificatienummer Kamer van Koophandel	09103258
E-mailadres	info@waalboog.nl
Internetpagina	www.waalboog.nl

2.2 Structuur van de organisatie

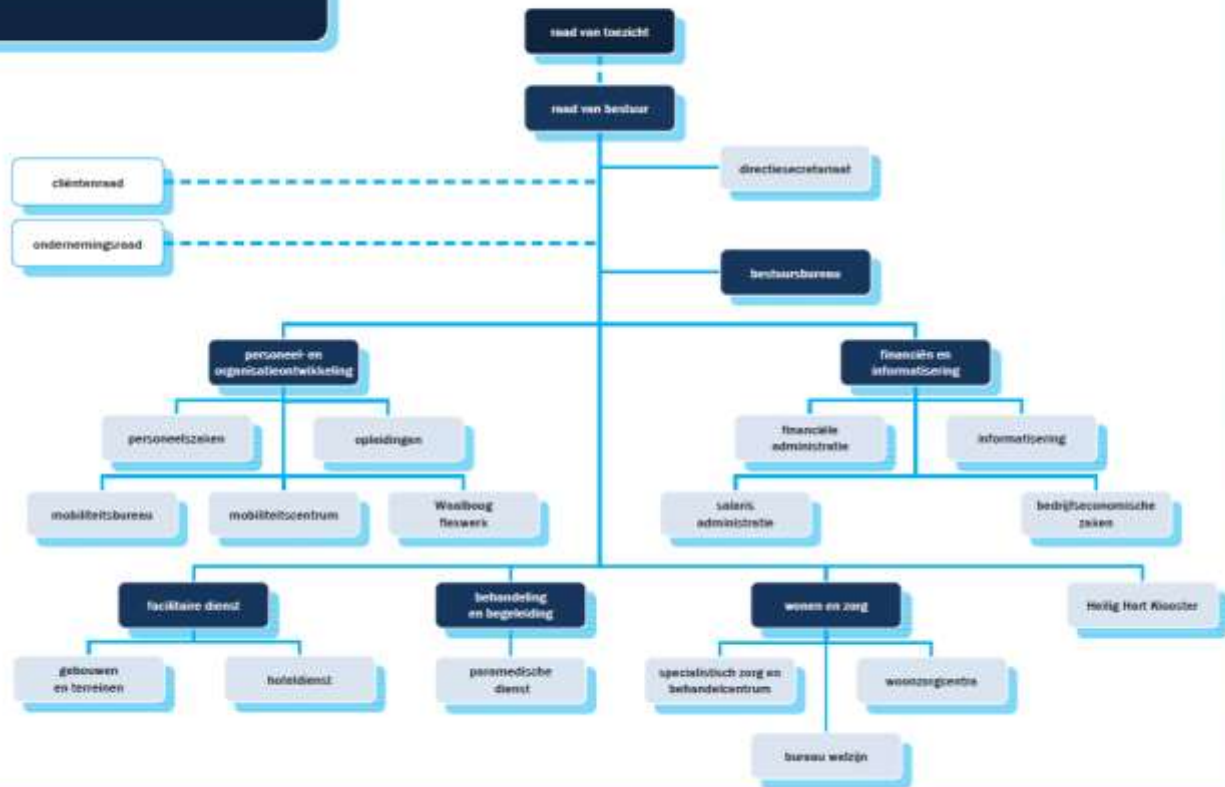
De Waalboog wordt bestuurd volgens het Raad van Toezicht-model. Stichting De Waalboog kent een eenhoofdige Raad van Bestuur. Deze positie wordt bekleed door mevrouw drs. C. Piket.

De Waalboog is organisatorisch vormgegeven in een dienstenstructuur, conform het op de volgende pagina weergegeven organogram. Het managementteam wordt gevormd door de bestuurder en de managers van de diensten Behandeling en Begeleiding, Wonen en Zorg, Facilitair, Financiën en Informatisering, Personeels- en Organisatieontwikkeling en Bestuursbureau. De leden van het managementteam ontvangen rechtstreeks leiding van de Raad van Bestuur.

Binnen de Waalboog functioneert zowel een Cliëntenraad als een Ondernemingsraad. De bestuurder voert frequent overleg met beide organen.

De Waalboog is een stichting. De stichting heeft de katholieke identiteit en heeft ten doel het zonder winstoogmerk en het met respect voor ieders levensbeschouwing aanbieden van huisvesting, begeleiding, verzorging, verpleging, behandeling en diensten en onderzoek, alsmede van intra-, semi-, trans- en extramurale ondersteuning, ten behoeve van personen die daar aantoonbaar behoefte aan hebben.

In 2006 is Waalboog Vastgoed BV opgericht, met als doel de kansen en de risico's van de vastgoedactiviteiten van stichting De Waalboog af te scheiden van de AWBZ-bedrijfsvoering. Waalboog Vastgoed BV heeft in 2008 Waalboog Pompstation BV opgericht, een 100% dochteronderneming die een pompstation, garage en winkelruimte verhuurt. In de geconsolideerde jaarrekening in dit document zijn een balans en resultatenrekening opgenomen waarin de jaarcijfers van Stichting De Waalboog en Waalboog Vastgoed BV zijn geconsolideerd.

2.3 Kerngegevens

2.3.1 Kernactiviteiten en nadere typering

Stichting De Waalboog is één van de grote Nijmeegse zorgorganisaties. De Waalboog biedt zorg-, woon- en welzijnsfaciliteiten aan ouderen bij wie de lichamelijke of geestelijke mogelijkheden achteruit gaan én aan jonge mensen met dementie. Dat kan thuis, en voor intensievere zorg in één van de woon-zorgcentra of in het specialistisch zorg- en behandelcentrum. De Waalboog heeft een compleet aanbod aan zorg: naast basiszorg wordt hoogwaardige en complexe zorg op maat geboden. Dit gebeurt in een huiselijke omgeving, die varieert van een zelfstandig en individueel woonzorgappartement tot een specialistische woonomgeving met diversiteit aan leefmilieus.

De Waalboog biedt zowel generalistische als specialistisch intramurale zorg. Bij Joachim en Anna ligt de nadruk op specialistische doelgroepen, maar daarnaast wordt ook generalistische zorg geboden. Op de andere locaties wordt vooral generalistische zorg geboden. Als specialisaties kunnen genoemd worden:

- Gerontopsychiatrie
- Jonge mensen met dementie (Bosweg 250)
- Palliatieve terminale zorg (Hospice De Linde)
- Psychogeriatric plus (combinatie van psychiatrie en psychogeriatric)
- Psychogeriatric met ernstig probleemgedrag (Wingerd).

De kernactiviteit van de Waalboog Vastgoed BV is beheer en exploitatie van onroerend goed. Villa Villandry en het St. Jozefklooster zijn eerder aangekocht door de Vastgoed BV en worden verhuurd aan stichting De Waalboog. Het Koetshuis bij het St. Jozefklooster wordt verhuurd aan KION, een organisatie voor kinderopvang.

Sinds 1 januari 2009 is de dochteronderneming van Waalboog Vastgoed BV, Waalboog Pompstation BV, actief in de verhuur van een pompstation en naastgelegen garage en winkelruimte.

2.3.2 Bewoners, capaciteit, productie, personeel en opbrengsten

In 2016 ontvingen 633 bewoners van De Waalboog verpleeghuiszorg en 104 bewoners verzorgingshuiszorg vanuit de Wlz. 178 mensen hebben zorg ontvangen vanuit de subsidieregelingen palliatieve zorg of kortdurend eerstelijns-verblijf. Vanuit de Wmo ontvingen 6 mensen verblijf of begeleiding en voor 22 mensen werd zorg geboden vanuit de Zorgverzekeringswet.

Als capaciteit zijn 517 plaatsen in 2016 ingezet. Daarnaast verhuurde De Waalboog een aantal appartementen en aan-/inleunwoningen.

De productie bedroeg in het verslagjaar 183.891 dagen zorg met verblijf en 17.009 dagdelen dagbehandeling voor oudere en jongere mensen met dementie.

In 2016 is het aantal medewerkers in loondienst van De Waalboog gedaald van gemiddeld 642 fte in 2015 naar gemiddeld 626 fte in 2016. De uitgaven aan personeelskosten zijn in 2016 € 33.841.497,-. Bijna driekwart van de medewerkers werkt in een direct aan de zorg gerelateerde functie, inclusief leerlingen.

Eind 2016 waren er 461 vrijwilligers actief voor De Waalboog. Het aantal vrijwilligers is ten opzichte van het jaar ervoor iets toegenomen (439 eind 2015).

Tabel: Kerngegevens verblijfplaatsen

Doelgroep	Verblijfplaatsen per categorie		
	Licht	Zwaar	Beveiligd
Somatische aandoening of beperking	+	+	-
Psychogeriatrische aandoening of beperking	+	+	-

De opbrengst zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning is in 2016 afgenomen met € 526.073,- tot een totaal budget van € 39.787.799,-. Het resultaat 2016 is € 560.790,- negatief.

2.3.3 Werkgebieden

De Waalboog is werkzaam in de zorgkantorregio's Nijmegen en Zuid-Oost Brabant.

Er wordt gewerkt op de volgende locaties:

Joachim en Anna	Groesbeekseweg 327	6523 PA Nijmegen
Bosweg	Bosweg 250	6523 NN Nijmegen
Villa Villandry	Bosweg 160	6523 NN Nijmegen
De Honinghoeve	Albanystraat 7	6544 RA Nijmegen
Nijvelt	Heyendaalseweg 117	6525 AH Nijmegen
St. Jozefklooster	Kerkstraat 65	6543 KG Nijmegen
Heilig Hart Klooster	Wilhelminastraat 24	5721 KJ Asten

De hierboven genoemde locatie Bosweg 250 maakt organisatorisch onderdeel uit van locatie Joachim en Anna.

2.4 Samenwerkingsrelaties

De Waalboog zet zich actief in binnen diverse netwerken. In dit kader kunnen worden genoemd:

- Netwerk 100
- Netwerk Palliatieve Zorg Zuid Gelderland
- Kenniscentrum voor jonge mensen met dementie
- Kenniscentrum Gerontopsychiatrie
- UKON, het Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg Nijmegen
- ACE-netwerk
- WZW-netwerk
- Silver Valley Rijk van Nijmegen

Daarnaast werkt De Waalboog nauw samen met de volgende organisaties:

- Radboudumc
- CWZ ziekenhuis
- Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)
- ROC Nijmegen
- TVN Zorgt
- Pro Persona
- Huize Rosa
- Kalorama
- Driestroom
- Malderburch
- Zahet
- een aantal huisartsenpraktijken
- SWON, het seniorennetwerk van Nijmegen
- Woningcorporaties De Gemeenschap, Standvast en Portaal
- Gemeente Nijmegen

3.1 Normen van goed bestuur

De Waalboog hanteert de uitgangspunten van de Zorgbrede Governancecode.

3.2 Raad van Bestuur

De statuten van de stichting voorzien in een Raad van Toezichtstructuur. De Raad van Bestuur bestuurt de stichting. De Raad van Toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen De Waalboog, mede in relatie tot de maatschappelijke functie van de stichting. De Raad van Toezicht vervult een klankbordfunctie voor de Raad van Bestuur en staat de Raad van Bestuur met advies terzijde. De Raad van Bestuur hanteert de aanbevelingen van de Zorgbrede Governancecode als uitgangspunt voor zijn functioneren.

De Raad van Bestuur draagt er zorg voor dat de activiteiten van de stichting en de daarmee verbonden instellingen, bestuurlijk, juridisch, organisatorisch en financieel goed geregeld zijn, inzichtelijk zijn en verantwoord worden. De Raad van Bestuur legt hierover verantwoording af aan de Raad van Toezicht en de hoofdzaken worden vermeld in de jaarrekening en het jaarverslag. De bestuurder informeert de Raad van Toezicht bij iedere vergadering conform vastgestelde afspraken in het Reglement Raad van Toezicht. Zo nodig wordt de Raad van Toezicht tussentijds geïnformeerd.

De Raad van Bestuur biedt openheid over het beleid, de zorg- en dienstverlening, alsmede de prestaties van de stichting. De Raad van Bestuur legt ten aanzien van degenen die het aangaat verantwoording af en staat bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering open voor de opvattingen van betrokken belanghebbenden. Informatieverstrekking, verantwoording en beleidsbeïnvloeding intern en extern worden door de Raad van Bestuur actief bevorderd.

De Waalboog heeft een eenhoofdige Raad van Bestuur:

Naam	Bestuursfunctie
Mevr. drs. C. Piket	Enig bestuurder

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van toepassing. Per 1 januari 2014 zijn de WNT-normen verder gespecificeerd in klassenindelingen met bezoldigingsmaxima. De Raad van Toezicht heeft vastgesteld dat in 2016 voor De Waalboog klasse III van toepassing is, waarmee € 145.000,- als maximale bezoldiging voor de bestuurder van De Waalboog geldt.

Mevrouw Piket heeft in 2016 een totale bezoldiging ontvangen van € 143.989,-, waarmee voldaan is aan de WNT-norm van klasse III. Hiermee heeft Stichting De Waalboog conform de WNT-regelgeving gehandeld.

Mevrouw Piket bekleedde, met instemming van de Raad van Toezicht, in het verslagjaar de volgende nevenfuncties (gerelateerd aan de functie van bestuurder van De Waalboog):

Organisatie	Functie
St. Klachtenregeling Gezondheidsregio Nijmegen (SKGN)	Voorzitter dagelijks bestuur
Netwerk 100	Lid dagelijks bestuur
Netwerk Palliatieve Zorg Zuid Gelderland	Voorzitter dagelijks bestuur
Stichting Topcare	Lid dagelijks bestuur

3.3 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht was in 2016 als volgt samengesteld:

Naam	Hoofd- en nevenfuncties	Datum 1 ^e benoeming
Mevr. mr. W.H. van de Walle-van Veen		
	Hoofdfunctie: - Voorzitter Raad van Bestuur Elkerliek ziekenhuis Nevenfuncties: - Samenwerkingsverband Quartz: voorzitter bestuur - Scheidsgerecht Gezondheidszorg: Arbitrator in Governancecommissie - Rabobank Helmond: Lid Raad van Commissarissen - NIAZ : Auditor	1 januari 2009
Dhr. mr. C.G. Peper		
	Hoofdfunctie: - Senior rechter rechtbank Gelderland Nevenfuncties: - vice voorzitter van de Klachtencommissie Rechtsbijstand Asiel en Vreemdelingenbewaring - voorzitter van de Klachtencommissie van het Elkerliek ziekenhuis	3 maart 2010
Dhr. ir. F. Vekemans		
	-	1 januari 2009
Mevr. A.G.M. van Rossum MBA		
	Hoofdfunctie: - Lid Raad van Bestuur Antonius ziekenhuis Nieuwegein Nevenfuncties: - Lid Raad van Toezicht Karakter	1 maart 2015
Dhr. drs. R. Eman		
	Hoofdfunctie: - Hoofd facilitair bedrijf GVB Amsterdam Nevenfuncties: - Eigenaar van <i>Roem facility</i> – facilitair advies - Werkveldexaminator Hogeschool Utrecht - Opleiding Facility Management - Bestuurslid NEVI, sectie facilitaire inkoop - Lid ledenraad Vogelbescherming Nederland	1 januari 2016

Vanwege het per 31 december 2016 aflopen van de zittingstermijn (twee termijnen) van de heer Vekemans is een wervings- en selectieprocedure gestart. Een openbare advertentie in de Volkskrant en op Skiplr heeft een groot aantal goede kandidaten opgeleverd. Een selectiecommissie van de Raad van Toezicht heeft unaniem besloten mevrouw R.A.V. Hendriksen-Stokman MSc RA voor te dragen als nieuw lid. Deze voordracht is vervolgens overgenomen door de Raad van Toezicht.

Nadat ook de ondernemingsraad op 22 november 2016 positief geadviseerd heeft over de voorgenomen benoeming is in de vergadering van de Raad van Toezicht van 12 december 2016 definitief besloten tot benoeming van mevrouw Hendriksen als lid van de Raad van Toezicht per 1 januari 2017 voor een eerste termijn van vier jaar.

Verder is besloten dat mevrouw mr. B. van de Walle – van Veen nog één jaar als voorzitter van de Raad van Toezicht aanblijft. Hiermee wordt welbewust afgeweken van de statuten van Stichting De Waalboog en de Zorgbrede governancecode, waarin is vastgelegd dat een lid van de Raad van Toezicht na maximaal twee zittingstermijnen aftreedt. Hiervoor is gekozen omdat er behoefte bestaat aan continuïteit in de Raad van Toezicht vanwege het wijzigen van drie leden in de laatste anderhalf jaar en behoud van de aanwezige kennis en ervaring.

De Raad van Toezicht kent een drietal commissies.

De remuneratiecommissie wordt gevormd door de voorzitter en de vice-voorzitter van de Raad van Toezicht, mevrouw Van de Walle-van Veen en de heer Peper. De Financiële commissie wordt gevormd door de heren Vekemans en Peper.

De commissie kwaliteit en veiligheid bestaat uit mevrouw Van Rossum en de heer Eman.

In het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht zes keer vergaderd. Daarbij was steeds de bestuurder en de bestuurssecretaris aanwezig. Vaste agendapunten zijn het strategisch beleid en de bestuurs- en managementrapportage waarin financiële, personele en zorginhoudelijke sturingsgegevens zijn opgenomen. De hoofd- en nevenfuncties van de toezichthouders zijn jaarlijks onderwerp van gesprek ter voorkoming van het risico van belangenverstrengeling.

Gesproken is over mogelijke risico's van fraude en integriteitsschendingen binnen De Waalboog. Dit is gedaan aan de hand van een door de organisatie opgesteld integriteitsbeleid, een door bureau BING uitgevoerde integriteitsaudit en een gehouden fraudeworkshop. Op basis van de aanbevelingen uit de audit zijn in 2016 verschillende verbetermaatregelen opgepakt.

De wijze waarop de bestuurder verantwoording aflegt over het kwaliteitsbeleid via de driemaandelijke Kwaliteitsmanagementrapportages stelt de Raad van Toezicht in staat een goed beeld te krijgen.

Leden van het managementteam hebben presentaties verzorgd over inhoudelijke onderwerpen op hun werkterrein, zoals over het beleid informatisering en innovatie en over het kwaliteitsbeleid.

In 2016 is een aantal keren het Strategisch ontwikkelplan 2016-2018 besproken. De Raad van Toezicht heeft hier haar goedkeuring aan verleend.

Het vastgoedbeleid is in meerdere vergaderingen aan de orde geweest. Besproken is de herijking van het vastgoedbeleid, de plannen voor nieuwbouw op Joachim en Anna en de voornemens om op andere locaties in Nijmegen meer kleinschalige woonzorgvoorzieningen te realiseren.

Het reglement Raad van Toezicht en het Bestuursreglement zijn geëvalueerd en aangepast. De Raad van Toezicht heeft de door het bestuur voorgestelde wijzigingen overgenomen.

De financiële situatie van De Waalboog is verschillende keren besproken, waarbij onder andere aan de orde zijn geweest actuele managementinformatie, de meerjaren financiële prognose, de liquiditeit, resultaten van een uitgevoerd onderzoek naar de uitgaven in relatie tot de ZZP-inkomsten ('ZZP-proof') en bezuinigingsmaatregelen.

De Raad van Toezicht heeft in 2016 goedkeuring gegeven aan de Maatschappelijke Verantwoording 2015 (inclusief Jaarrekening 2015) en de Begroting 2017. De jaarrekening en het accountantsverslag zijn besproken met de accountant in de vergadering van de financiële commissie van de Raad van Toezicht én in de vergadering van de Raad van Toezicht.

Een afvaardiging van de Raad van Toezicht heeft een overlegvergadering met de Ondernemingsraad bijgewoond, waarin de algemene gang van zaken in de onderneming is besproken zoals bedoeld in artikel 24 van de Wet op de ondernemingsraden.

De leden van de commissie kwaliteit en veiligheid van de Raad van Toezicht hebben een overleg gehad met een delegatie van de cliëntenraad, waarin verschillende kwaliteit van zorg-onderwerpen zijn besproken.

In 2016 heeft binnen de Raad van Toezicht een evaluatie van haar functioneren plaatsgevonden, evenals van het functioneren van de bestuurder en het functioneren van de relatie bestuurder-toezicht.

De WNT bepaalt, naast de bezoldiging van de bestuurder, de maximale bezoldiging van Raad van Toezichtleden. De WNT geeft aan dat dit voor een lid van de Raad van Toezicht en voor de voorzitter respectievelijk 10% en 15% van de maximum bezoldiging van de eigen bestuurder is. De Raad van Toezicht heeft besloten genoeg te nemen met 5,4%, respectievelijk 8,1% van de maximum bezoldiging van € 145.000,- (klasse III).

De Raad van Toezicht is tevreden over het gevoerde beleid en is bestuur en medewerkers zeer erkentelijk voor hun inspanningen.

d.d. 15 mei 2017

mevrouw mr. B. van de Walle – van Veen, voorzitter Raad van Toezicht

3.4 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering binnen De Waalboog wordt gevolgd door middel van rapportages. Maandelijks wordt een (financiële) managementrapportage beschikbaar gesteld voor zowel het Managementteam als het middenkadermanagement. De managementinformatie is gesegmenteerd per managementgebied, waarbij aan de managers specifiek gerapporteerd wordt over de door hem of haar (direct of indirect) te beïnvloeden resultaten.

Naast de financiële managementrapportage wordt elk kwartaal een kwalitatieve managementrapportage uitgegeven. De rapportage laat de actuele situatie zien op de resultaatgebieden 'zorg, behandeling en dienstverlening, 'cliënten en partners', 'leiderschap, medewerkers en cultuur' en 'bedrijfsvoering'.

Risicomanagement

Risicomanagement maakt onderdeel uit van de planning- en controlcyclus. Het strategisch beleidsplan 2014-2019 en de herijking hiervan in het Strategisch ontwikkelplan 2016-2018 zijn mede gebaseerd op een uitgevoerde risico- en SWOT-analyse. Daarnaast wordt in het kader van het opstellen van de kaderbrief en de jaarplannen gekeken welke actuele risico's spelen en worden hierop maatregelen genomen. Gerelateerd aan het HKZ-systeem is een aantal processen op het gebied van de zorg- en dienstverlening aan bewoners als kritisch benoemd. Met risicogerichte interne audits worden jaarlijks inventarisaties op procesniveau uitgevoerd. Met de maandelijkse financiële managementrapportages en de driemaandelijkse kwaliteitsmanagementrapportages worden risico's gemonitord en worden hierop zo nodig acties ondernomen.

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste risico's weergegeven. Tevens is aangegeven welke beheersingsmaatregelen worden genomen.

Risico's	Toelichting	Beheersingsmaatregelen
Strategisch		
Continuïteit op basis van marktpositie	<ul style="list-style-type: none"> - marktwerking - concurrentie - transities in de zorg - druk zorgkantoor op extramuralisering (VPT/MPT) - schaalgrootte 	<ul style="list-style-type: none"> - profilering De Waalboog - werken aan tevredenheid; klant centraal (praatplaat) - goede contracten met financiers - vastgoedplan - ketensamenwerking
Vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> - toenemende risico's scheiden wonen en zorg - deels verouderd vastgoed - vertraging nieuwbouw Joachim en Anna 	<ul style="list-style-type: none"> - herijking vastgoedbeleid, vraagprognose, capaciteitsplanning en financiële risico's en financierbaarheid - spreiding risico's door naast eigendom te huren - nieuwbouw
Arbeidsmarkt	<ul style="list-style-type: none"> - risico krapte op de arbeidsmarkt - kwantiteit en kwaliteit personeel 	<ul style="list-style-type: none"> - samenwerking in WZW- en ACE-verband - profilering De Waalboog als goede werkgever - Project instroom, doorstroom, uitstroom - Aandacht voor sturing en leiderschap

Risico's	Toelichting	Beheersingsmaatregelen
Financieel		
Zorgexploitatie	<ul style="list-style-type: none"> - op onderdelen hogere uitgaven dan inkomsten - zorgexploitatie onvoldoende rendement (negatief) 	<ul style="list-style-type: none"> - ZZP-proof project - meer inzicht door meerjarenaanpak
Inkomsten	<ul style="list-style-type: none"> - druk op tarieven en volumes - onderhandelbaar worden van de normatieve huisvesting component (NHC) 	<ul style="list-style-type: none"> - sturen op productie - verkennen mogelijkheden VPT/MPT - efficiënter werken - vergroten flexibiliteit in kostenstructuur
Financiering nieuwbouw	<ul style="list-style-type: none"> - Terughoudende opstelling banken - Eisen WfZ 	<ul style="list-style-type: none"> - sturen op financiële ratio's - verkennen andere financieringsvormen
Liquiditeitspositie	<ul style="list-style-type: none"> - lage liquiditeit - kasstroom verloopt niet volgens planning 	<ul style="list-style-type: none"> - meerjarenliquiditeits-planning - afsluiten financierings- arrangement met bank - periodiek monitoren van liquiditeitspositie en kasstromen - periodieke afstemming met ING bank
Niet voldoen aan bankconvenant	Onze solvabiliteitspositie en/of DSCR voldoet niet aan de door de banken gestelde eisen, met als risico dat banken kredieten terugtrekken.	<ul style="list-style-type: none"> - Periodiek monitoren van genoemde ratio's - Norm ratio's zijn rand voorwaardelijk bij opstellen financieel beleid - Regelmatig afstemmen met banken en vroegtijdig signaleren mochten onverhoopt ratio's in gedrang komen.
Personeelskosten	<ul style="list-style-type: none"> - relatief hoog ziekteverzuim - hoge anciënniteit - krappe arbeidsmarkt 	<ul style="list-style-type: none"> - extra verzuimmaatregelen - training leidinggevenden in verzuimbegeleiding
Financiële verslaglegging	<ul style="list-style-type: none"> - stuurinformatie niet optimaal - AO/IC proces 	<ul style="list-style-type: none"> - gebruik management-informatie als stuurinformatie - verbeteren controllersrol en -functie
Operationeel		
ICT	<ul style="list-style-type: none"> - Uitval ICT-systemen 	<ul style="list-style-type: none"> - Risicoanalyse is uitgevoerd; Continuïteitsplan opgesteld (2014). Deels maatregelen uitgevoerd. Actualisatie plan geagendeerd.
	<ul style="list-style-type: none"> - actueel houden applicaties - inspelen op nieuwe technologieën 	<ul style="list-style-type: none"> - KPMG-onderzoek is uitgevoerd - plan van aanpak is opgesteld door aangetrokken manager en wordt uitgevoerd
Informatieveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> - Privacy - meldplicht datalekken - hacken 	<ul style="list-style-type: none"> - protocol datalekken - Zorgmail ingevoerd
Personeel	<ul style="list-style-type: none"> - kwaliteit personeel - medewerkers bekwaam 	<ul style="list-style-type: none"> - (interne) scholingen medewerkers - sturing en leiderschap - protocollen beschikbaar
Kwaliteit en veiligheid zorgverlening	<ul style="list-style-type: none"> - medicatieveiligheid - bejegening - cliënttevredenheid 	<ul style="list-style-type: none"> - kwaliteitsplan verpleeghuiszorg - analyse MIC's - scholing medewerkers - metingen - audits
Calamiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - brandveiligheid - infecties - stroomuitval 	<ul style="list-style-type: none"> - calamiteitenplan - continuïteitsplan GHOR - BHV-organisatie - infectiepreventienetwerk - verzekeringen

Er is voldoende zicht op risico's en naar aanleiding daarvan te nemen maatregelen. Dit neemt niet weg dat, gezien de toenemende risico's in de zorg, de ambitie bestaat om meer integraal aan risicomanagement te werken. Dit zal in 2017 verder worden opgepakt. Het in 2016 vastgestelde Strategisch ontwikkelplan 2016-2018 biedt het kader om diverse onderliggende beheersingsmaatregelen uit te voeren.

Waarborgfonds voor de Zorgsector

Stichting De Waalboog, zorg, welzijn en wonen en Waalboog Vastgoed BV zijn in 2011 toegelaten tot het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ). WfZ heeft een bereidheidsverklaring afgegeven voor borging van huidige en nieuwe langlopende leningen. Door gebruik te maken van een rijksgegarandeerde lening kan bij de banken een goedkopere financiering worden geregeld. In 2016 heeft WfZ de jaarlijkse herbeoordeling uitgevoerd met als conclusie dat Stichting De Waalboog aan de deelnamecriteria voldoet.

3.5 Cliëntenraad

De Cliëntenraad wordt door de zorgaanbieder als overlegorgaan betrokken bij de algemene gang van zaken en het proces van beleidsvorming binnen De Waalboog. De door beide partijen ondertekende samenwerkingsovereenkomst is een leidraad voor het wederzijds handelen.

De Cliëntenraad heeft in 2016 zes maal vergaderd met de bestuurder. Naast de onderwerpen waarover advies of verzwaard advies wordt gevraagd door de bestuurder vindt overleg plaats over tal van andere onderwerpen die op initiatief van de deelnemers aan het overleg worden ingebracht. De Cliëntenraad heeft voorafgaand aan een overlegvergadering twee cliëntenraadsvergaderingen. Elke maand is er een informeel overleg van voorzitter en vicevoorzitter van de Cliëntenraad met de bestuurder en de bestuurssecretaris.

De Cliëntenraad ontvangt ondersteuning van een inhoudelijk ondersteuner en een managementassistente. De Cliëntenraad heeft de beschikking over een jaarlijks budget ten behoeve van relevante lidmaatschappen, abonnementen, vorming en/of bijscholing.

Tabel: Samenstelling Cliëntenraad De Waalboog per 31 december 2016

Naam lid	Functie
De heer T. Romviel	Voorzitter
Mevrouw M. Helmer	Vicevoorzitter
De heer R. Gijsberts	Lid
De heer R. Heesbeen	Lid
Mevrouw T. Klever	Lid
Mevrouw R. Lamkamp	Lid
Mevrouw E. Overes	Lid
Mevrouw. C. Rooijackers-Teunissen	Lid
De heer P. Saleming	Lid
Mevrouw W. Spanjaard	Lid
De heer B. Teunissen	Lid

Leden van de Cliëntenraad hebben actief geparticipeerd in werkgroepen, projectgroepen en commissies.

Adviezen Cliëntenraad

Over de volgende onderwerpen heeft de Cliëntenraad in 2016 geadviseerd richting de bestuurder:

- Jaarverantwoording 2015;
- Herijking strategisch vastgoedplan en capaciteitsplanning 2014-2021;
- Woonzorgproject "Nieuw Doddendaal";
- Verbeteracties n.a.v. CQ-index 2014;
- Samenwerking met Driestroom;
- Samenwerking huisarts en specialist ouderengeneeskunde Nijmegen e.o.;
- Mantelzorgbeleid en vrijwilligersbeleid;
- Toekomstbestendige en doelmatige dagbesteding;
- Aanstelling locatiemanager a.i. St. Jozefklooster;

- Profiel vacature lid Raad van Toezicht portefeuille financiën;
- Strategisch ontwikkelplan 2016-2018;
- Project eten en drinken;
- Wijziging dienstverlening St. Jozefklooster;
- Wijziging abonnementen De Gelderlander;
- Kaderbrief 2017;
- Programma van eisen (PVE) nieuwbouw Joachim en Anna;
- Visie op Zingeving;
- Evaluatie “Geen MIC-melden bij geaccepteerd risico”;
- Implementatieplan Mooie Momentjes Maken, inclusief begroting 2017.

Voorts heeft de bestuurder met de Cliëntenraad gesproken over c.q. de Cliëntenraad geïnformeerd over:

- Financiële en kwalitatieve managementrapportages
- Resultaten van externe audit (HKZ)
- Zorginkoop 2017
- Samenstelling Raad van Toezicht en nevenfuncties Raad van Toezicht-leden
- Klachtenjaarverslag Cliëntvertrouwenspersoon en SKGN

Het adviesrecht van de Cliëntenraad heeft bij een aantal onderwerpen geleid tot nadere uitwerking of verduidelijking. De Raad van Bestuur is ten aanzien van alle punten tot overeenstemming gekomen met de Cliëntenraad.

Ontwikkelingen binnen De Waalboog worden door de raad op de voet en op een positief-kritische en constructieve wijze gevolgd. De samenwerking kan als constructief en open beschreven worden.

De Cliëntenraad van De Waalboog is lid van het Netwerk Cliëntenraden (NCZ) en van LOC Zeggenschap in Zorg. Er is geen eigen Commissie van Vertrouwenslieden. Als lid van Actiz kan De Waalboog een beroep doen op de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden (LCvV). Tot op heden is geen aanleiding geweest hiervan gebruik te maken.

3.6 Ondernemingsraad

De ondernemingsraad (OR) vertegenwoordigt de medewerkers in het overleg met de bestuurder, binnen de kaders van de Wet op de Ondernemingsraden. Het doel van de OR is het meedenken, adviseren en meebeslissen over de beleidsvoornemens van de Raad van Bestuur. Daarnaast heeft de OR een toetsende rol ten aanzien van beleidsvoornemens en uitvoering van beleid.

Bestuurder en ondernemingsraad van De Waalboog hebben afspraken over medezeggenschap vastgelegd in een convenant. Daarnaast heeft de ondernemingsraad een actueel reglement waarin regels zijn opgenomen voor een correct verloop van de OR-verkiezingen en voor een goede werkwijze van de OR.

Het overleg tussen ondernemingsraad en bestuurder wordt van beide kanten als positief ervaren. Het overleg is open en vindt plaats in een ontspannen sfeer. De ondernemingsraad bewaakt kritisch de belangen van de medewerkers, zonder het algemene organisatiebelang uit het oog te verliezen.

De ondernemingsraad van De Waalboog bestaat uit 13 leden. De raad streeft ernaar vanuit alle locaties een vertegenwoordiger in de raad te hebben. Per 31 december 2016 waren er drie vacatures in de raad.

Samenstelling ondernemingsraad De Waalboog per 31 december 2016

Naam lid	Functie	Kiesgroep
Mevrouw H.M.A. Aerts	lid	Joachim en Anna & Villa Villandry
Mevrouw T.A.G. Dennissen	voorzitter	Joachim en Anna & Villa Villandry
De heer H.J.M. van Genuchten	lid	Joachim en Anna & Villa Villandry
Mevrouw J.G.M. Hogenkamp	lid	Joachim en Anna & Villa Villandry
Mevrouw F. Husson	lid	De Honinghoeve
Mevrouw Y.A.J.M. Janssen-van Loon	lid	Nijvelt
Mevrouw M.J.W. Seijkens	lid	De Honinghoeve

Mevrouw J.H.P. den Teuling	lid	Joachim en Anna & Villa Villandry
Mevrouw J.M.M. Ujcic-van Hoorn	lid	Joachim en Anna & Villa Villandry
Mevrouw G.M.A. Zwaans	vice-voorzitter	St. Jozefklooster & Heilig Hartklooster
Vacatures		Nijvelt (1); Joachim & Anna & Villa Villandry (2)

In de ondernemingsraad zijn in 2016 de volgende voorgenomen besluiten ter advisering voorgelegd:

- Organisatiewijziging dienst Behandeling & Begeleiding
- Opleidingsbegroting
- Uitbesteden persoonsgebonden was
- Wijziging bedrijfsvoering kapsalon
- Herijking strategisch vastgoedplan en capaciteitsplanning 2014-2021
- Woonzorgproject Nieuw Doddendaal
- Implementatie externe toegang e-mailadressen
- Start werving Kwartiermaker Innovatie & Informatisering
- Toekomstbestendige en doelmatige dagbesteding
- Missie, visie en strategie: Stip op de horizon
- Profiel lid Raad van Toezicht
- Uitbreiding samenwerking Driestroom
- Samenwerking huisartsen en SO Nijmegen e.o.
- Profiel kwartiermaker bedrijfsvoering
- Onderwijsvernieuwing, e-learning
- Reorganisatieplan zorg- en dienstverlening SJK fase 1
- Eten en drinken fase 1
- Mantelzorgbeleid en vrijwilligersbeleid
- Sociaal intranet
- Strategisch ontwikkelplan
- Implementatie toekomstbestendige en doelmatige dagbesteding
- Sociaal intranet
- Vervangen wifi-netwerk
- Benoeming lid Raad van Toezicht
- Verkoop villa Villandry
- Inrichting transitiefase facilitair en vastgoed
- Verhuizing dagbehandeling Villandry

Aan de Ondernemingsraad zijn in 2016 de volgende voorgenomen besluiten ter instemming voorgelegd:

- Aanvullende maatregelen verzuimpreventie
- Vrijwillige vertrekstimuleringsregeling medewerkers dagbesteding
- Invulling functie medewerkersvertrouwenspersoon
- RI&E Nijvelt
- Beleid werving en selectie
- Vrijwillige vertrekregeling SJK fase 1
- Roosterwijziging keuken J&A
- Verzuimbeleid en plan van aanpak verzuim (op diverse onderdelen niet ingestemd)
- Mobiliteitsbeleid
- Sociaal intranet (onderdeel 'smoelenboek')
- Klachtenregeling cliënten
- Voorstel schikking ORT

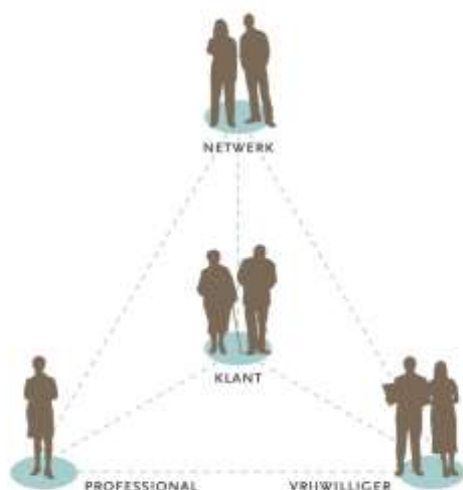
4.1 Meerjarenbeleid

De Waalboog verandert. Onze klanten, hun netwerk en de wereld om ons heen vragen iets anders van ons dan een aantal jaren geleden. Ouderen blijven langer thuis wonen, komen later bij ons en mét complexere zorgvragen. Tegelijkertijd zijn er minder middelen beschikbaar. Dit vormde aanleiding om het strategisch beleid van De Waalboog te herijken. In oktober 2016 heeft dit geresulteerd in het Strategisch ontwikkelplan 2016-2018, als opvolger van het eerder voor de periode 2014-2019 opgestelde strategisch beleidsplan 'De Waalboog: zichtbaar beter'.

Motto van het Strategisch ontwikkelplan is 'De Waalboog – zo thuis als maar kan'. Het ontwikkelplan vormt de basis voor de organisatieontwikkeling van De Waalboog. De route naar de stip op de horizon – de gewenste situatie – kent twee sporen:

- 1 financieel herstel en professionalisering van de bedrijfsvoering, en parallel hieraan
- 2 organisatieontwikkeling op de langere termijn: een nieuwe rol voor De Waalboog.

Om hieraan invulling te geven is een nieuw perspectief ontwikkeld. Uitgangspunt vormt de klant, die met zijn of haar netwerk én de vrijwilligers in het samenspel met de professionals écht centraal staat. De organisatiestructuur wordt hierop aangepast, het primaire proces (de directe zorg en behandeling) wordt dichterbij de bewoners georganiseerd. Locatiegericht integraal management vormt hierbij het uitgangspunt. Voor het uitvoeren van het verandertraject is ongeveer anderhalf jaar uitgetrokken, tot uiterlijk 1 januari 2018.

In onze visie zien wij – zoals in bovenstaand figuur aangegeven – zorg en behandeling als een samenspel tussen de klant, het netwerk, vrijwilligers en professionals. We doen het samen, ieder vanuit zijn eigen betrokkenheid, verantwoordelijkheid en mogelijkheden. We nemen niet over, maar vullen aan, vanuit onze professionele expertise. Hierbij staat de klant centraal. Dit betekent dat we voor elke klant maatwerk leveren en zo gezamenlijk bijdragen aan het ervaren welbevinden en de kwaliteit van hun leven. Onze kernwaarden Professioneel, Respectvol, Oprecht, Ondernemend en Verbindend zijn de basis voor ons handelen.

4.2 Algemeen beleid verslagjaar

Naast het met elkaar opstellen van het Strategisch ontwikkelplan 2016-2018 en het uitvoering geven hieraan, kan een aantal onderwerpen worden genoemd die in het verslagjaar aan de orde zijn geweest.

- **Afdeling Wingerd**

De Waalboog is samen met Pro Persona een afdeling gestart voor dementerenden met ernstige gedragsproblemen. De afdeling Wingerd is gerealiseerd op de locatie Joachim en Anna. Op 28 januari 2016 hebben bestuurders van de samenwerkende organisaties de samenwerkingsovereenkomst getekend. De officiële opening heeft op 25 februari plaatsgevonden in de vorm van een minisymposium.

- **Nieuwe Brug**

Met de start van de afdeling Wingerd is de observatieafdeling de Brug komen te vervallen. Destijds vanuit de gedachte dat veel mensen die werden opgenomen voor deze observatiefunctie naar de Wingerd zouden kunnen. Bij nader inzien bleek toch ook nog veel behoefte aan een wat meer algemene observatieafdeling. Dit is de nieuwe Brug geworden, waar klanten voor een periode van een tot zes maanden verblijven. De bedoeling is dat zij na een observatie- en diagnostiekperiode doorstromen naar de meest passende woonplek.

- **Reorganisatie Dagbesteding**

De Waalboog hecht veel waarde aan het bieden van een zinvolle dagbesteding aan haar bewoners. De beschikbare financiële middelen hiervoor zijn echter de afgelopen jaren steeds minder geworden. Om de dagbesteding kostendekkend te krijgen, maar zeker ook om het aanbod meer passend te laten zijn bij de behoeften van de bewoners is een nieuwe visie op dagbesteding uitgewerkt, verwoord in de nota 'Toekomstbestendige en doelmatige dagbesteding voor De Waalboog'. Met ondersteuning vanuit het landelijke kenniscentrum Vilans, is de nieuwe visie op dagbesteding verder uitgewerkt in een implementatieplan. De medewerkers dagbesteding zijn de 'linking pin' tussen mantelzorgers, vrijwilligers, bewoners en medewerkers. Zij organiseren minder zelf de activiteiten, maar mobiliseren het netwerk erom heen om activiteiten op maat aan de bewoner aan te bieden.

- **Mantelzorg- en vrijwilligersbeleid**

In relatie tot het nieuwe dagbestedingsbeleid is het mantelzorg- en vrijwilligersbeleid herzien. Vraaggericht werken waarbij de cliënt in regie blijft en zijn wensen, mogelijkheden en behoeften centraal staan kan alleen worden vormgegeven in partnerschap tussen medewerkers, mantelzorg/sociale netwerk en vrijwilligers. Daarmee verandert de rol en positie van zowel de mantelzorgers als de vrijwilligers. Dit is vastgelegd in een nieuw beleid.

Om de betrokkenheid van mantelzorgers te vergroten is in 2016 verder ingezet op het organiseren van familiecontactbijeenkomsten. Daarnaast is gestart – nadat hier al langer goede ervaringen mee op zijn gedaan bij jonge mensen met dementie – met het uitnodigen van de klant en/of de vertegenwoordiger bij het multidisciplinair overleg (MDO).

Om het mantelzorg- en vrijwilligersbeleid verder uit te bouwen zijn coördinatoren hiervoor geworven.

- **Mooie Momentjes Maken**

Vanuit het programma Waardigheid en Trots van staatssecretaris Van Rijn zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Het plan voor de inzet van deze middelen zijn verwerkt in 'Mooie Momentjes Maken'. Mooie Momentjes voor bewoners worden gecreëerd door op een andere wijze het gesprek aan te gaan, tussen en samen met vrijwilligers en mantelzorgers.

- **Reorganisatie St. Jozefklooster**

Door vermindering van de financiële bijdrage van de congregatie SCJ voor zorg- en dienstverlening en een afname van het aantal bewoners met een Wlz-indicatie en lagere opbrengsten vanuit huur en extramurale zorg was een reorganisatie op het St. Jozefklooster noodzakelijk. Wijzigingen bij de keuken, receptie en portiers, tuin en linnenvoorziening waren nodig om de kosten van de zorg- en dienstverlening in overeenstemming te brengen met de opbrengsten.

- **De Waalboog op social media**

De Waalboog is meer actief geworden op social media. Nieuwsberichten, vacatures en wetenswaardigheden worden geplaatst op Facebook, Twitter en LinkedIn. Op Facebook heeft De Waalboog inmiddels ruim 400 volgers.

- Sociaal intranet

Vorbereidingen zijn getroffen voor een sociaal intranet dat begin 2017 is geïmplementeerd. Met WIN (Waalboog IntraNet) kan kennis gedeeld worden en kan iedereen elkaar op de hoogte houden van het dagelijkse nieuws en ontwikkelingen.

- Zorgprogramma JD

Vanuit het Specialistisch zorg- en behandelcentrum is voor elk specialisme een expertteam dat als taak heeft het specialisme verder te ontwikkelen op het gebied van: innovatie, wetenschappelijk onderzoek, onderwijs en opleiding en interne en externe consultatie. De expertteams ontwikkelen zorgprogramma's waarbij bestaande landelijke zorgprogramma's richtinggevend zijn. In 2016 is het zorgprogramma voor jonge mensen met dementie vastgesteld.

- PvE nieuwbouw

Voor de realisatie van nieuwbouw op de locatie Joachim en Anna is mede op basis van een aantal inspiratiesessies het programma van eisen herijkt. Daarnaast heeft selectie plaatsgevonden van een architectenbureau voor de nieuwbouw. Verschillende financiële scenario's worden doorgerekend waarna medio 2017 definitieve besluitvorming zal plaatsvinden. Vervolgens zullen de verdere voorbereiding van de nieuwbouw plaatsvinden.

- Uitbreiding verpleeghuiscapaciteit

In het kader van de uitbreiding van verpleeghuisplaatsen hebben op De Honinghoeve en Nijveelt ruimtelijke aanpassingen plaatsgevonden, onder andere door het realiseren van extra woonkamers voor bewoners met dementie. Het ministerie van VWS heeft na positieve advisering door de Inspectie voor de Gezondheidszorg de BOPZ-aanmerking op beide locaties uitgebreid.

- Kennisbank

Begin 2016 zijn de onderdelen iDocument en iTask van Infoland geïmplementeerd. Met iDocument is de kennisbank ontsloten, waarin alle protocollen en documenten vindbaar zijn. Onderdeel hiervan vormen ook de KICK-protocollen van Vilans, met betrekking tot voorbehouden handelingen. Via iTask is het mogelijk meldingen te maken van niet-cliëntgebonden incidenten, ongevallen en grensoverschrijdend gedrag. Verder worden in iTask klachten en auditpunten verwerkt en vindt de opvolging hiervan plaats.

- Bezoek Van Rijn

Staatssecretaris Martin van Rijn (VWS) heeft op 2 mei De Waalboog bezocht. Hij sprak met een aantal bewoners en mantelzorgers van de Bosweg en dagbehandeling de Boog. Ook nam hij deel aan een drukbezocht huiskamergesprek met bewoners van de afdelingen Jasmijn en Sering. De staatssecretaris en zijn ambtenaren waren zeer positief over het bezoek.

- Edwin van de Sar Foundation

De Waalboog is een samenwerkingsverband aangegaan met de Edwin van der Sar Foundation. Deze stichting realiseert landelijke beweegprojecten voor mensen met Hersenletsel. Met een subsidie van deze stichting heeft De Waalboog in juni een tweede zwemgroep in het Sportfondsenbad Erica Terpstra in Nijmegen kunnen starten voor mensen met hersenletsel uit de hele regio.

- Bezuinigingen

Zoals in het Strategisch ontwikkelplan 2016-2018 is beschreven, is er een financiële noodzaak bezuinigingsmaatregelen te treffen. Het toewerken naar financieel herstel vormt onderdeel van het eerste spoor van het ontwikkelplan. In 2016 zijn ideeën hiervoor verzameld en uitgewerkt. Een groot deel van de maatregelen is verwerkt in de begroting 2017. Over de bezuinigingen zijn informatiebijeenkomsten gehouden voor medewerkers, bewoners en mantelzorgers.

- Joachim en Anna 50 jaar

Op dinsdag 26 juli 2016 bestond Joachim en Anna 50 jaar. Voor de bewoners zijn mooie activiteiten georganiseerd. Voor medewerkers is dit jubileum, gezien de vakantieperiode en de lopende ontwikkelingen, bescheiden gevierd. De Raad van Bestuur heeft een rondje gemaakt over verschillende afdelingen om medewerkers te bedanken voor hun inzet.

4.3 Algemeen kwaliteitsbeleid

Kwaliteitsmanagementsysteem

Het kwaliteitsmanagementsysteem HKZ vormt uitgangspunt van het kwaliteitsbeleid van De Waalboog. HKZ is geen doel op zich, maar een middel om te werken aan het realiseren van beleidsdoelstellingen en verdere kwaliteitsverbetering. Het continu verbeteren staat centraal in het kwaliteitsbeleid. Plannen, uitvoeren, evalueren en bijstellen van vastgestelde doelstellingen wordt door een systeem van Planning & Control (P&C) in de organisatie geborgd. Monitoring vindt plaats door interne metingen, interne audits, externe audits (certificering door Lloyds) en onderzoeken die door externe bureaus worden uitgevoerd (onder andere HACCP).

De Waalboog is HKZ-gecertificeerd voor de locaties Joachim en Anna, de dagbehandeling Villa Villandry, woonzorgcentrum Nijeveld, St. Jozefklooster en De Honinghoeve. In het verslagjaar heeft één keer een remote follow-up plaatsgevonden en één keer een extern auditbezoek door de uitvoerende organisatie Lloyd's Register Quality Assurance. Er zijn geen tekortkomingen (minors of majors) geconstateerd. De eindconclusie van de externe auditoren is dat gewerkt wordt in overeenstemming met de HKZ-normen. In alle gesprekken die ze hebben gevoerd kwam naar voren dat gewerkt wordt aan continue verbetering (plan-do-check-act). De auditoren gaven aan dat de verzwaren van de bewonersgroepen en alle noodzakelijke organisatieontwikkelingen veel van de medewerkers vragen. Zij hebben gezien dat hier vanuit de organisatie aandacht voor is. Opvallend vonden ze dat in goede sfeer en met plezier gewerkt wordt.

Klanttevredenheid

De klanttevredenheid is op verschillende manieren gemeten. Een van de manieren is het afnemen van 'nazorgvragenlijsten', waarmee gevraagd wordt hoe klanten en/of eerste contactpersonen de zorg- en dienstverlening hebben ervaren. De enquête wordt verstuurd drie weken na zorgbeëindiging. De rapportage laat belangrijke positieve resultaten zien. Klanten en vertegenwoordigers hebben zich over een groot aantal onderwerpen positief uitgelaten. Ook bij de open vragen zijn veel waarderende woorden 'gesproken'. De Net Promotor Score is met 31,7 iets lager dan de score in 2015 (36). Naast positieve zaken laten de resultaten ook belangrijke verbeterpunten zien. Deze hebben te maken met: passende activiteiten, voldoende activiteiten, onderlinge omgang, schoonmaak, voldoende personeel en genoeg tijd voor de bewoner.

De individuele vragenlijsten worden na binnenkomst gescand en naar de zorgmanager van de betreffende afdeling gestuurd. Hiermee vindt directe feedback plaats van positieve punten en verbeterpunten en kan de zorgmanager zo nodig direct maatregelen nemen. Daarnaast vormen de verbeterpunten onderwerp in Waalboogbrede verbeterprojecten.

Zorgkaart Nederland wordt landelijk steeds meer gezien als een belangrijk instrument om klanttevredenheid te meten. Via de website en het cliëntenblad wordt gewezen op de mogelijkheid om de waardering op Zorgkaart achter te laten. Gemiddeld scoort De Waalboog voor de verschillende locaties een 7,5 op Zorgkaart.

Klachten

Binnen De Waalboog is een (interne) cliëntenvertrouwenspersoon werkzaam. Hier kunnen bewoners en familieleden terecht met klachten en suggesties voor verbetering van de zorg- en dienstverlening. In het verslagjaar zijn door de Cliëntvertrouwenspersoon 40 klachten behandeld. Hiermee is het aantal klachten hoger dan de jaren ervoor (2012: 31 klachten; 2013: 27 klachten; 2014: 27 klachten; 2015: 26 klachten). Registratie laat zien dat het merendeel van de klachten te maken heeft met het niet nakomen van afspraken, cliëntveiligheid, communicatie/informatie en bejegening. Het merendeel van de afgesloten klachten is naar tevredenheid van de klachtindieners afgehandeld.

Behalve dat bewoners een klacht kunnen melden bij de cliëntvertrouwenspersoon kunnen zij een formele klacht indienen bij een externe klachtencommissie. De Waalboog is aangesloten bij de externe klachtencommissie van de Stichting Klachtenregeling Gezondheidsregio Nijmegen (SKGN). In 2016 zijn vanuit De Waalboog twee klachten ingediend bij SKGN. Een van beide klachten is vervolgens door de indiener weer ingetrokken omdat de klacht inmiddels naar tevredenheid was afgehandeld. De andere klacht bestond uit drie onderdelen, waarvan twee onderdelen gegrond en een onderdeel als ongegrond is beoordeeld. Naar aanleiding van de indiening van de klacht en mede op basis van de uitspraak en de aanbevelingen van de klachtencommissie zijn verschillende acties ondernomen en maatregelen getroffen.

De Waalboog is aangesloten bij De Geschillencommissie Verpleging Verzorging en Thuiszorg. Er zijn geen geschillen ingediend bij de commissie.

4.4 Personeelsbeleid

Arbeidsmarktprobleem

Ook De Waalboog is in 2016 de krapte op de arbeidsmarkt gaan merken. Door uitstroom van medewerkers en onvoldoende instroom om dit te compenseren ontstonden er moeilijk te vervullen vacatures. Aan het einde van het verslagjaar waren er 36 vacatures, waarvan 7 moeilijk vervulbare vacatures. De instroom bedroeg 292 medewerkers (56,9 fte) en de uitstroom 338 medewerkers (79 fte).

Het is steeds lastiger om vacatures voor zorgmedewerkers ingevuld te krijgen. Met ondersteuning van recruitment van Radboudumc is een plan van aanpak opgesteld voor een nieuwe aanpak, waarbij onder andere gericht gebruik gemaakt wordt van social media en de inzet van ambassadeurs.

Sociaal Plan

Na constructief overleg is medio 2016 met de vakbonden een onderhandelingsresultaat over een nieuw Sociaal Plan bereikt. Dit sociaal plan is van toepassing verklaard op de reorganisaties Dagbesteding, St. Jozefklooster en Eten en drinken.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO)

In april 2016 heeft De Waalboog het driejaarlijkse onderzoek gedaan naar de tevredenheid onder medewerkers (MTO). Uiteindelijk hebben 311 medewerkers de vragenlijst ingevuld, een respons van 33%. Over het algemeen scoort De Waalboog lager dan drie jaar geleden en lager dan het gemiddelde van de sector. Leidinggevendenden zijn de uitkomsten voor hun afdeling/dienst ter beschikking gesteld en zijn hierover met hun medewerkers in gesprek gegaan. Verbetermaatregelen zijn meegenomen in de jaarplannen voor 2017.

Ziekteverzuim

Het verzuim bedroeg gemiddeld 5,9%. Om het verzuim terug te dringen zijn maatregelen getroffen die geformuleerd zijn door de 'Denktank Verzuim'. Onder andere zijn in juni 2016 twee scholingsdagen voor leidinggevendenden over verzuimbegeleiding door Falke en Verbaan gegeven. Deze dagen zijn vervolgens geëvalueerd. Op basis hiervan is het verzuimbeleid verder aangescherpt gericht op reductie van het verzuim.

Vrijwilligers

Vrijwilligers spelen een belangrijke rol voor De Waalboog en zijn bewoners. In 2016 waren binnen de verschillende locaties van De Waalboog 461 vrijwilligers actief. Een groot aantal vrijwilligers biedt ondersteuning op een afdeling, onder andere in de dagbesteding. Ook kent De Waalboog een groot aantal bezoeken door vrijwilligers die regelmatig een of meerdere bewoners bezoeken. Verder zijn vrijwilligers werkzaam als chauffeur, als gastvrouw/ gastheer in het restaurant en in de winkel. Om waardering uit te spreken voor het werk van de vrijwilligers is op 5 oktober 2016 een bedankdag gehouden.

4.5 Toekomstparagraaf

De wereld van de ouderenzorg is sterk in beweging. Eigen regie van de klant – in samenspraak met mantelzorg en vrijwilligers – en welbevinden staan steeds meer voorop. De zorgvraag van ouderen verandert, waarbij sprake is van een steeds grotere diversiteit aan wensen en behoeften. De instroom van nieuwe bewoners is minder vanzelfsprekend dan in het verleden. Minder snel wordt een verblijfsindicatie afgegeven waardoor nieuwe bewoners op een later moment bij ons komen wonen, de zorg daardoor complexer en de gemiddelde verblijfstijd korter. Het aantal crisisplaatsingen is toegenomen. Ook in financieel opzicht ontstaan er meer onzekerheden. De normatieve huisvestingscomponent wordt onderhandelbaar. De algehele verwachting is dat scheiden van wonen en zorg ook voor de hogere ZZP's ingevoerd gaat worden.

Flexibiliteit en innovatie worden steeds belangrijker om goed en tijdig te kunnen anticiperen op bovengenoemde ontwikkelingen. In het kader van het Strategisch ontwikkelplan 2016-2018 wordt invulling gegeven aan verdere vernieuwing van de zorg, aanpassing van de bedrijfsvoering en het zorgen voor een passende woonomgeving. Hierbij wordt meer ingezet op samenwerking met andere partijen.

Met de invoering van integraal locatiemanagement wordt in 2017 de zorg dichter bij de klant georganiseerd. Het doel is de klant, zijn of haar netwerk en de vrijwilligers in het samenspel met onze professionals centraal te zetten. Daarnaast zullen zorg, behandeling en begeleiding plaatsvinden op basis van de behoefte van de klant. De Waalboog zet integraal management in als het sturende principe om deze doelen te bereiken. Vanuit het subsidiariteitsbeginsel: "decentraal, tenzij ..." wordt de beslissingsbevoegdheid op het laagst mogelijke niveau in de organisatie gelegd. Aan het management en uiteindelijk aan alle medewerkers wordt niet alleen een taak opgedragen, maar ook de daarvoor nodige ruimte en vrijheid gegeven bij de uitvoering. Taken, verantwoordelijkheden én bevoegdheden zijn volledig afgestemd en met elkaar in balans. Het bewaken van het integrale resultaat en het stellen van de kaders waarbinnen de vrijheid kan gelden, vormt de hoofdverantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur in samenspraak met het managementteam.

In het kader van 'ZZP-proof werken' zullen reorganisaties onvermijdelijk zijn om de kosten in lijn te brengen met de inkomsten. Naast het slimmer en goedkoper organiseren is er aandacht voor het verwerven van nieuwe inkomsten door gebruik te maken van subsidies of door nieuwe zorgvormen en diensten te ontwikkelen.

Plannen voor nieuwbouw op de locatie Joachim en Anna worden verder uitgewerkt. Dit zal resulteren in forse investeringen waarvoor financiering gevonden moet worden. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheden van het realiseren van een aantal kleinschalige woonzorgprojecten in wijken van Nijmegen met weinig voorzieningen. Hierbij zal de vastgoedontwikkeling bij een andere partij gelegd worden.

Door het Zorginstituut Nederland is begin 2017 Kwaliteitskader verpleeghuiszorg vastgesteld. Op grond hiervan wordt een kwaliteitsplan ontwikkeld, waarbij in dialoog met cliënten en medewerkers invulling wordt gegeven aan het Kwaliteitskader. Dit om de kwaliteit van leven van cliënten te verbeteren binnen de verpleeghuiszorg conform de vereisten.

4.6 Financieel beleid

De Waalboog wil een betrouwbare en duurzame partner zijn voor haar cliënten, medewerkers, vrijwilligers, toeleveranciers, financiers, regelgevende instanties en andere belanghebbenden. Een van de randvoorwaarden hiervoor is dat De Waalboog een financieel gezonde en sterke organisatie is en blijft.

Ultimo 2016 beschikt De Waalboog over een eigen vermogen van ruim 40% van de jaaromzet. Het resultaat 2016 is € 560.790,- negatief. De bestemming van dit resultaat is als volgt:

Reserve aanvaardbare kosten	-€ 816.874
Bestemmingsreserve innovatiemiddelen	-€ 154.337
Bestemmingsreserve vooruit ontvangen budget	€ 300.000
Algemene reserve (resultaat deelneming)	€ 80.782
Algemene reserve (aanleunwoning)	€ 29.639

Het genormaliseerde resultaat (resultaat gecorrigeerd voor incidentele baten en lasten) voor 2016 bedroeg € 0,9 miljoen positief.

De Waalboog is ultimo 2016 een financieel gezonde instelling en is sinds 2011 lid van het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ). Het WfZ-lidmaatschap staat garant voor een gezonde, financiële huishouding en bedrijfsvoering van De Waalboog jegens derden, in het bijzonder richting financiële instellingen. Per 31 december 2016 is ruim € 15,2 miljoen van de langlopende leningen geborgd door het WfZ. Het Waarborgfonds heeft aangegeven dat zij bij toekomstige investeringen er vanuit gaat dat instellingen tenminste 25% ongeborgd financieren. Van onze huidige leningenportefeuille is ultimo 2016 32% ongeborgd.

De risico's voor zorginstellingen nemen toe, onder meer door:

- de invoering van de normatieve huisvestingscomponent (volledige NHC-financiering per 1-1-2018) en de onderhandelbaarheid van de normatieve huisvestingscomponent;
- het ingezette overheidsbeleid 'scheiden wonen en zorg', waarbij de voorgenomen extramuralisering en omzetting van plaatsen lichte zorg naar zware zorg wordt beperkt zonder extra zorgmiddelen;
- aanscherping van het inkoopbeleid door financiers en toegenomen concurrentie;
- opsplitsing van zorgfinanciers. Stichting De Waalboog wordt gefinancierd door WLZ, ZVW, WMO en subsidieregeling.

Stichting De Waalboog probeert met gericht beleid de financiële continuïteit te borgen en risico's te beperken. Speerpunten van dit beleid zijn o.a. flexibilisering van personeel(skosten), duurzaam en flexibel vastgoedbestand, lean ingerichte overhead, streven naar het toegroeien van een norm van 2% rendement op de zorgexploitatie (o.a. door inzet van kosten binnen de ZP-financiering).

Een ander belangrijke bepalende factor voor de continuïteit is de liquiditeitspositie. Sturing op kasstromen en financieringsbehoefte zijn een belangrijk aandachtspunt bij onze financiële beleidsontwikkeling en beheersing. Ook vindt hierover periodiek afstemming met de ING bank plaats.

Belangrijke voorwaarde is dat Stichting De Waalboog voldoet aan de met de banken afgesproken ratio's. In de onderstaande tabel treft u een overzicht van de DSCR en vermogenspositie, vergeleken met de normen die in de bankconvenanten zijn opgenomen.

	Waarde ult. 2016	Norm
DSCR	1,4	> 1,20
Solvabiliteit	36%	> 25%

Zowel de DSCR als de solvabiliteit (beide conform de bancaire overeenkomst opgenomen definitie) liggen boven de afgesproken norm.

Begin 2017 is door De Waalboog een impairmentonderzoek uitgevoerd op basis van de laatste productieafspraken en ZP-mix, de bijgewerkte capaciteitsplanning en de daarbij behorende investeringen en afschrijvingen. Zo wordt er meerjarig getoetst en periodiek gerapporteerd of de geplande initiatieven passen binnen de financiële kaders en/of financiële ratio's. De uitkomst van het impairmentonderzoek is dat er op stichtingsniveau geen sprake is van een impairment.

Administratieve organisatie en Interne controle (AO/IC)

Er is maandelijks integrale stuurinformatie op instellings-, dienst- en locatieniveau beschikbaar. Niet alleen adequate stuurinformatie is essentieel voor de organisatie, een goed werkende interne controlefunctie is eveneens van groot belang.

In 2016 is door de interne controlefunctionaris van De Waalboog periodiek een interne controle uitgevoerd met de daarbij behorende rapportage van de bevindingen. De bevindingen bieden een goede basis voor verdere verbetering van de administratieve en interne organisatie rondom de productieregistratie.

Begin 2017 is een verbeterplan vastgesteld voor de belangrijkste processen en randvoorwaarden van het financieel management. De speerpunten van dit plan zijn o.a.:

- Opstellen van een meerjaren businesscase, waarin de effecten van het vastgoedbeleid zijn verwerkt en gepaard gaan met een passende financieringsstructuur.
- Verbetering van de managementinformatie, waarbij met name aandacht voor een goede verantwoording tussen de verschillende managementlagen.
- Verder uitwerken en inbedden van de businesscontrolfunctie. Ontwikkeling van past control naar future control.
- Doorontwikkeling treasuryfunctie en -beleid.
- Herinrichten en verbeteren van de belangrijkste financiële en administratieve processen.
- Herinrichting van het team financiën en control, waarbij met name aandacht voor het verbreden van de functies (borging continuïteit), kennis en kunde moet passen binnen de gestelde eisen, efficiency.

Nadere toelichting op het geconsolideerde resultaat

De geconsolideerde resultatenrekening sluit met een negatief exploitatieresultaat van € 560.790. Het resultaat is als volgt opgebouwd en bestemd:

- Het resultaat uit (Wlz-)bedrijfsvoering bedraagt € 817.000 negatief en is onttrokken aan de reserve aanvaardbare kosten.
- Met de verdeling van het resultaat is een bestemmingsreserve vooruit ontvangen budget gecreëerd (€ 300.000), deze reserve biedt De Waalboog de mogelijkheid projecten met betrekking tot het welzijn van haar bewoners uit te voeren.
- De resultatenrekening van De Waalboog Vastgoed BV sluit met een positief exploitatieresultaat van € 81.000. Dit positieve resultaat is bij de consolidatie toegevoegd aan de algemene reserve als onderdeel van het niet-collectief gefinancierde vermogen.
- De niet-WTZi gefinancierde aan- en inleunwoningen bij locatie De Honinghoeve genereerden per saldo een positief resultaat van € 30.000. Dit positieve resultaat is bij de consolidatie toegevoegd aan de algemene reserve als onderdeel van het niet-collectief gefinancierde vermogen.

Opbrengsten

Het totale wettelijke budget (Wlz, Zvw en WMO) voor aanvaardbare kosten voor De Waalboog is in 2016 afgenomen met een bedrag van € 526.000, de opbrengsten voortkomend uit subsidie (met name subsidieregeling) is toegenomen met € 115.000 en de overige bedrijfsopbrengsten zijn toegenomen met een bedrag van € 56.000 ten opzichte van 2015; per saldo een afname van de bedrijfsopbrengsten van € 355.000. Het totaal van bedrijfsopbrengsten in 2016 is € 45.559.000.

De belangrijkste budgetmutaties zijn:

- Lagere ZZP budget van € 1.273.000, hiervan betreft € 700.000 door lagere bezetting, 494 plaatsen versus 513. Het overig lagere budget ter grootte van € 622.000 betreft lagere afgesproken prijs t.o.v. 2015.
- Extramuraal Wlz budget is t.o.v. 2015 toegenomen met € 687.000, m.n. veroorzaakt door PV en VP.
- Toeslagen W&T en Meerzorg leveren een extra budget op van € 490.000, toename budget kapitaallasten bedraagt € 118.000, lagere budget door uitvraag ELV 2016 bedraagt € 70.000. € 128.000 betreft overige effecten lager budget.
- Het integrale Wlz budget voor het Heilig Hartklooster is in 2016 met € 150.000 gedaald t.o.v. 2015.
- Totale afname aan Zvw, WMO en overige budget t.o.v. 2015 bedraagt € 200.000.
- Totale bedbezetting 2016 is 516,5 plaatsen, nl. 494 Wlz, 4 WMO, 18,5 ELV. In 2015 was totale bedbezetting 535,8 plaatsen waarvan 513 Wlz, 5 WMO en 17,8 ELV.

De overige bedrijfsopbrengsten en subsidies stijgen t.o.v. 2015 met € 173.000 met name door:

- Hogere subsidies: € 115.000. Dit betreft hoofdzakelijk de toegenomen productie m.b.t. de subsidieregeling.
- Hogere overige bedrijfsopbrengsten € 56.000: Noemenswaardig zijn eenmalige correctie van € 113.000 op het budget 2015 i.v.m. kapitaallasten subsidieregeling. Daarnaast is er in 2016 sprake van een hogere opbrengst detachering € 81.000.

Bedrijfslasten

De totale bedrijfslasten (*excl. de financiële baten*) zijn in 2016 toegenomen met € 2.225.000 en de financiële (rente)lasten zijn afgenomen met € 82.000.

In 2016 zijn, evenals in 2015, geen buitengewone baten en lasten geregistreerd.

Personeelskosten

De grootste uitgavenpost betreft ook in 2016 de personeelskosten die 75,5% (75,1% in 2015) van de totale bedrijfslasten uitmaken en die in 2016 in totaal zijn toegenomen met een bedrag van € 1.610.000 ten opzichte van 2015. In 2016 is een voorziening getroffen voor de nabetaling ORT 2012 – 2016 € 908.000 en € 238.000 opgenomen onder kortlopende schulden voortkomend uit reorganisaties. Deze posten zijn een belangrijke component van de stijging van de personeelskosten.

Het personeelsbestand is in 2016 afgenomen met gemiddeld 16 FTE t.o.v. 2015, dit resulteert in lagere kosten salarissen exclusief sociale lasten van € 563.000.

De sociale lasten en premies zijn vrijwel gelijk gebleven ten opzichte van 2015. Het premiereregime 2016 leverde hogere sociale lasten (€ 66.000) en lagere pensioenpremies (€ 62.000) op.

De andere personeelslasten zijn toegenomen met € 112.000 en de kosten voor personeel niet in loondienst zijn toegenomen met € 1.135.000. De toegenomen kosten personeel niet in loondienst komen enerzijds door het invullen van vacatures met extern personeel € 194.000 en de inzet van uitzendkrachten € 455.000, anderzijds door de toename van kosten m.b.t. de extramurale zorg € 478.000 uitgevoerd in onderaannemerschap door TVN.

Overige bedrijfskosten

De vergelijking van de overige bedrijfskosten van 2016 met 2015 laat een toename zien van € 679.000. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten zijn afgenomen met € 32.000 t.o.v. 2015.

Algemene kosten: toename van € 558.000 t.o.v. 2015. Dit wordt vooral veroorzaakt door:

- Hogere kosten v.w.b. automatiseringskosten (€ 40.000), diverse advieskosten (€ 137.000), bankkosten (€ 27.000), bijdragen/lidmaatschappen (€ 17.000) en eenmalige kosten door het afboeken van de aanloopkosten nieuwbouw paviljoens (€ 344.000).

Patiënt- en bewonersgebonden kosten: toename van € 103.000 t.o.v. 2015. Hoofdzakelijk veroorzaakt door hogere kosten geneesmiddelen.

Onderhouds- en energiekosten

De onderhouds- en energiekosten zijn in totaal met € 52.000 toegenomen ten opzichte van vorig jaar.

Relevante mutaties zijn:

- De onderhoudskosten zijn € 48.000 hoger dan in 2015.

De afschrijvingen op materiële vaste activa zijn € 65.000 lager dan in 2015.

De afschrijvingen worden nader gespecificeerd in bijlage 5.1.7 van de aanvullende gegevens.

De bezetting van de (gecontracteerde intramurale) capaciteit

- Klinische zorg verpleeghuis (Wlz): 148.757 verpleegdagen; 100,73% van de productieafpraak.
- Duurzaam verblijf verzorgingshuis (Wlz): 26.911 verzorgingsdagen; 98,63% van de productieafpraak.
- Intramurale zorg subsidieregeling: 6.759 dagen; 105,71% van de productieafpraak.
- Intramurale zorg Wmo (GGZ-C): 1.464 dagen; 66,30% van de productieafpraak.
- Dagbesteding:
  - Wlz: 8.253 dagdelen; 101,85% van de productieafpraak
  - Subsidieregeling: 8.756 dagdelen; 140% van de productieafpraak

Investerings

In dit verslagjaar is voor een bedrag ter grootte van € 1.706.984 geïnvesteerd in materiële vaste activa. Deze investeringen kunnen als volgt worden verbijzonderd:

• investeringen WTZi vergunningsplichtige vaste activa	€	1.043.633
• investeringen inventaris, vervoermiddelen en automatisering	€	663.351
• investeringen niet-WTZi gefinancierde activa	€	0
	€	1.706.984

De investeringen in vaste activa betreffen aanpassingen in de gebouwen Nijvelt en Honinghoeve, noodzakelijk om de omzetting van lichte naar zware zorg mogelijk te maken.

Financiering

Bij aanvang van dit verslagjaar bedroeg de financiering met het rekening-courantkrediet € 0, ultimo verslagjaar was dit € 622.000. In de waarderingsgrondslagen is een nadere toelichting opgenomen onder de continuïteit van de activiteiten over de liquiditeitspositie.

In 2016 is op geconsolideerd niveau in totaal € 2.601.279 afgelost op de langlopende leningen.

De uitvoering van het vigerende treasurybeleid in 2016 heeft een positief resultaat opgeleverd. De werkelijke rentekosten bedroegen in 2016 € 811.000 (2015: € 892.000) en zijn daarmee op stichtingsniveau ruim € 180.000 lager dan het in dit boekjaar geldende NZa-normbudget. Het geconsolideerde renteresultaat bedraagt € 54.000.

Voor nadere toelichting bij langlopende leningen en de daarbij behorende leningsvoorwaarden en aflossingen wordt verwezen naar bijlage 5.1.18 van deze jaarrekening.

JAARVERSLAGGEVING 2016

5.1 Jaarrekening

5.1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2016

Stichting De Waalboog

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

5.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-16	31-dec-15
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	2	€ 47.645.838	€ 49.290.186
Financiële vaste activa	3	€ -	€ 84.200
Totaal vaste activa		€ 47.645.838	€ 49.374.386
Vlottende activa			
Debiteuren en overige vorderingen	7	€ 1.476.274	€ 1.986.590
Liquide middelen	9	€ 683.686	€ 806.917
Totaal vlottende activa		€ 2.159.960	€ 2.793.507
Totaal activa		€ 49.805.798	€ 52.167.893
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Kapitaal	10	€ 159	€ 159
Bestemmingsreserves		€ 554.757	€ 409.094
Bestemmingsfondsen		€ 16.018.928	€ 16.835.802
Algemene en overige reserves		€ 1.347.232	€ 1.236.811
Totaal groepsvermogen		€ 17.921.076	€ 18.481.866
Voorzieningen	11	€ 1.632.979	€ 652.988
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	12	€ 19.868.637	€ 22.469.916
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	6	€ 133.124	€ 1.455.640
Overige kortlopende schulden	13	€ 10.249.982	€ 9.107.483
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		€ 10.383.106	€ 10.563.123
Totaal passiva		€ 49.805.798	€ 52.167.893

5.1.2 Geconsolideerde resultatenrekening over 2016

Stichting De Waalboog

5.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

	Ref.	2016	2015
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	16	€ 39.787.799	€ 40.313.872
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	17	€ 2.508.256	€ 2.393.083
Overige bedrijfsopbrengsten	18	€ 3.263.041	€ 3.207.090
Som der bedrijfsopbrengsten		€ 45.559.096	€ 45.914.045
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	19	€ 33.841.497	€ 32.231.118
Afschrijvingen op financiële en materiële vaste activa	20	€ 3.091.898	€ 3.156.671
Overige bedrijfskosten	22	€ 8.209.831	€ 7.530.638
Som der bedrijfslasten		€ 45.143.226	€ 42.918.427
BEDRIJFSRESULTAAT		€ 415.870	€ 2.995.618
Financiële baten en lasten	23	€ 976.660	€ 1.058.419
RESULTAAT BOEKJAAR		€ -560.790	€ 1.937.199
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2016	2015
Toevoeging/(onttrekking):			
Reserve aanvaardbare kosten		€ -816.874	€ 1.982.118
Bestemmingsreserve (Innovatiemiddelen)		€ -154.337	€ -154.337
Bestemmingsreserve (Vooruitontvangen budget)		€ 300.000	€ -
Algemene reserve (Resultaat Deelneming/aanleunwoning)		€ 110.421	€ 109.418
		€ -560.790	€ 1.937.199

5.1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2016

Stichting De Waalboog

5.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2016

	Ref.	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		€ 415.870	€ 2.995.618
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	20, 21	€ 3.351.349	€ 3.072.466
- mutaties voorzieningen	11	€ 979.991	€ 58.064
		<u>€ 4.331.340</u>	<u>€ 3.130.530</u>
Veranderingen in werkkapitaal:			
- vorderingen	7	€ 510.316	€ -1.088.153
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	6	€ -1.321.554	€ 681.782
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken, behoudens rekening courant-krediet)	13	€ 605.552	€ -210.615
- kortlopend bankkrediet	13	€ 622.761	€ -
		<u>€ 417.075</u>	<u>€ -616.986</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		€ 5.164.285	€ 5.509.162
Ontvangen interest	23	€ 1.444	€ 4.259
		<u>€ 1.444</u>	<u>€ 4.259</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		<u>€ 5.165.729</u>	<u>€ 5.513.421</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings vaste activa	1	€ -1.707.001	€ -1.739.216
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>€ -1.707.001</u>	<u>€ -1.739.216</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossing langlopende schulden	12	€ -2.601.279	€ -2.601.279
Betaalde interest	12	€ -980.680	€ -1.048.768
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>€ -3.581.959</u>	<u>€ -3.650.047</u>
Mutatie geldmiddelen			
		<u>€ -123.231</u>	<u>€ 124.158</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	9	€ 806.917	€ 682.759
Stand geldmiddelen per 31 december	9	€ 683.686	€ 806.917
Mutatie geldmiddelen		<u>€ -123.231</u>	<u>€ 124.158</u>

5.4.1 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

ALGEMEEN

Activiteiten

Stichting De Waalboog, zorg, welzijn en wonen, Groesbeekseweg 327, 6523 PA Nijmegen, geregistreerd onder kamer van koophandel identificatienummer 09103258, heeft de katholieke identiteit en heeft ten doel het zonder winstoogmerk en het met respect voor ieders levensbeschouwing aanbieden van huisvesting, begeleiding, verzorging, verpleging, behandeling en diensten en onderzoek, alsmede van intra-, semi-, trans- en extramurale ondersteuning, ten behoeve van personen die daar aantoonbaar behoefte aan hebben.

Groepsverhoudingen

Stichting De Waalboog, zorg, welzijn en wonen staat aan het hoofd van een groep van rechtspersonen. Een overzicht van de gegevens vereist op grond van artikel 2:379 en 2:414 van het Burgerlijk Wetboek is onderstaand opgenomen:

Geconsolideerde maatschappijen:

Naam	Statutaire Zetel	Aandeel in het geplaatste kapitaal
Waalboog Vastgoed BV	Nijmegen	100% direct
Waalboog Pompstation BV	Nijmegen	100% indirect

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting De Waalboog zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Stichting De Waalboog. De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening is overeenkomstig de regeling verslaggeving WTZi opgesteld in overeenstemming met Boek 2, Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek (met uitzondering van de paragrafen 1, 11 en 12) en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, waaronder richtlijnen 655.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteit van de activiteiten

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

In de beginmaanden van 2016 is geconstateerd dat Stichting De Waalboog mogelijk geconfronteerd wordt met een liquiditeitstekort gedurende 2016 en 2017. De liquiditeitspositie (current-ratio: kortlopende activa ten opzichte van kortlopende passiva) ultimo 2016 is 0,21 (2015 0,26) en vormt (daarmee) een belangrijk aandachtspunt in het (toekomstig) financieel beleid van De Waalboog. Als gevolg van het risico op een liquiditeitstekort is een aantal acties uitgezet:

- Sturing op uitgaande kasstromen (investeringen en kosten) door uitstel en/of verschuiving.
- Rekening courantkrediet limiet van € 5 miljoen wordt verlengd tot 1 januari 2018
- Periodiek sturen op rendement.
- Adequate (tijdige) facturatie- en debiteurenbeheer
- Optionele tijdelijke financiering bij de bank van € 1 miljoen
- Optionele tijdelijke financiering binnen het concern
- Gestart met de opzet van een meerjarenbegroting/- businesscase, waarin de effecten van investeringen, financiering en exploitatie van het opgestelde huisvestingsplan zijn verwerkt.
- Onderzoek naar liquiditeitsprognose, met oorzaakanalyse, onderliggende kansen, risico's en beïnvloedingsmogelijkheden.
- Gesprekken en actie inzake herijking, consolidatie en uitbereiding van tijdelijke en langlopende financieringsafspraken met de bank.
- Marktconsultatie op de mogelijkheden voor verkoop van een deel van onze locaties.
- Integrale businesscase met expliciete focus op ZZZP-proof zijn van de zorgexploitatie.

Bovengenoemde maatregelen zullen nu en ook in de komende periode leiden tot een versterking van de liquiditeitspositie. De verwachting van de raad van bestuur is dat deze maatregelen c.q. acties voldoende zijn om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. Mochten bovengenoemde acties onverhoopt niet tot het verwachte resultaat leiden dan zijn er nog voldoende alternatieven (bijvoorbeeld verkoop activa) ter verbetering van de liquiditeit.

Daarnaast is voor 2017 de verwachting dat de financiële ratio's nagenoeg gelijk zullen blijven en het resultaat over 2017 positief zal zijn. Op grond van het bovengenoemde is de raad van bestuur van mening dat er geen onzekerheid bestaat over de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten en derhalve is de jaarrekening 2016 opgesteld op basis van going concern.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Pensioenen

De Waalboog heeft voor haar werknemers de pensioenregeling ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn (de pensioenuitvoerder). De pensioenregeling kwalificeert als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen welke afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren op basis van een middelloonregeling. De stichting betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever en de helft door de werknemer wordt betaald. Indexering vindt plaats afhankelijk van de dekkingsgraad.

De dekkingsgraad bedraagt per december 2016 90,1% (bron:www.pfzw.nl). De minimaal vereiste dekkingsgraad is 105%.

De Waalboog heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bij-dragen in geval van een tekort bij Zorg en Welzijn, anders dan het effect van hogere toekomstige premies.

De Waalboog heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder".

Dit houdt in dat in de resultatenrekening een pensioenlast is opgenomen gelijk aan de over het boekjaar verschuldigde premies. In de balans zijn de ver-schuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord. Op balansdatum bestaat geen verplichting waarvoor een voorziening noodzakelijk wordt geacht.

Segmentering

Vanwege het zeer geringe belang van de dienstverlening in het kader van de Wmo, Zvw en aanleunwoningen is geen segmentering aangebracht.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde.

Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa in aanbouw worden gewaardeerd tegen vervaardigings-prijs en indien van toepassing verminderd met bijzondere waardeverminderingen. De vaste activa zijn beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen met een duurzaam karakter.

Dit doet zich voor bij wijzigingen in omstandigheden die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren, of de bij verkoop te realiseren directe opbrengstwaarde indien deze hoger is.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde (= de hoogste van enerzijds de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen en anderzijds de directe opbrengstwaarde), worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De Waalboog beschikt over vastgoed waar zorg wordt verleend waarop aanspraak bestaat ingevolge de Wlz. Voor dit vastgoed zijn met ingang van 2012 de bekostigingsregels ingrijpend gewijzigd. Volledige nacalculatie van kapitaallasten van goedgekeurde investeringen is vervangen door prestatiebekostiging.

Hierbij geldt een overgangstermijn van 6 jaar (tot en met 2017) waarin deze overgang gefaseerd wordt doorgevoerd. Als gevolg van deze wijziging in de bekostiging, in samenhang met de beleidsvoornemens van het kabinet inzake de hervorming van de langdurige zorg, is geconcludeerd dat sprake is van indicaties die kunnen duiden op een mogelijke duurzame waardevermindering. Als gevolg hiervan heeft De Waalboog overeenkomstig RJ 121 getoetst of de boekwaarde nog kan worden gerealiseerd uit de toekomstige opbrengsten.

De Waalboog heeft de directe opbrengstwaarde bij verkoop, en de contante waarde van de toekomstige kasstromen van dit zorgvastgoed benaderd op het niveau van de kasstroomgenererende eenheden (locaties), en vergeleken met de boekwaarde van dit vastgoed en de overige met de bedrijfsvoering samenhangende activa per 31 december 2016.

Belangrijke veronderstellingen die zijn gehanteerd bij de benadering van de contante waarde van de toekomstige kasstromen zijn:

- De gehanteerde levensduur is op basis van economische grondslagen vastgesteld. Gebouwen 50 jaar, startkosten 40 jaar, installaties en terreinvoorzieningen 20 jaar. De gemiddelde gewogen afschrijving van de activa in totaal bedraagt 33 jaar. Er zijn geen restwaarden berekend.
- Een gemiddelde bezettingsgraad van 98%.
- De groei en samenstelling van de cliëntenpopulatie is gebaseerd op de meerjarencapaciteitsplanning van Stichting De Waalboog, waarin zowel het volume als de prijs c.q. zorgzwaarte voor de komende 10 jaar cijfermatig en inhoudelijk zijn uitgewerkt.
- Uit de meerjarenbegroting afgeleide kasstromen voor de jaren 2016 tot en met 2025, en genormaliseerde trendmatige kasstromen vanaf 2018 tot aan einde levensduur. Bij de berekening hiervan is rekening gehouden met de effecten van de overgangsregeling 2015-2017.
- Een indexering voor NHC's en voor inflatie is toegepast.
- Vervangingsinvesteringen tot het niveau welke noodzakelijk worden geacht om het betreffende vastgoed tot aan einde levensduur in gebruik te houden. De jaarlijkse instandhoudingsinvesteringen worden in 10 jaar afgeschreven, incidentele instandhouding dan wel renovaties worden afgeschreven in 20 jaar.
- Een disconteringsvoet van 5,25% is toegepast.

Het verschil tussen de boekwaarde per 31 december 2016 en de contante waarde van de toekomstige kasstromen is op stichtingniveau positief. Aangezien dit saldo positief is, zijn geen aanpassingen gedaan aan de waardering van het vastgoed.

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

Terreinvoorzieningen:	5		
Gebouwen (WTZi):	2	2,5	5
Gebouwen (niet-WTZi):	5 lin.	6,9 ann.	
Verbouwingen:	5		
Semi permanente gebouwen:	20		
Installaties:	5	10	
Trekkingsrechten:	5	12,5	
Instandhouding:	10		
Inventaris:	10	20	
Vervoermiddelen:	20		
Automatisering:	20	33	

Financiële vaste activa

Materiële vaste activa welke gesloopt zijn terwijl deze nog boekwaarde vertegenwoordigen, worden onder financiële vaste activa gepresenteerd voor zover toekomstige bekostiging voorziet in dekking van het boekwaardeverlies. Voor de waardering wordt verwezen naar hetgeen is vermeld onder de materiële vaste activa.

Vorraden

De waardering van de voorraad wordt, onder meer vanwege het beperkte materieel belang, op nihil gesteld.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courant schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

VOORZIENINGEN

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen met een langlopend karakter worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. De periodieke verhoging in geval van contante waarde is gepresenteerd als een dotatie aan de voorziening. De overige voorzieningen worden nominaal gewaardeerd.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening uitgestelde beloningen

De voorziening voor uitgestelde beloningen betreft een voorziening voor jubileumuitkeringen bij 12½-, 25- en 40-jarig dienstverband en bij pensionering, uit hoofde van CAO-bepalingen en gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde met een disconteringsvoet van 3%. Bij de berekeningen is uitgegaan van een pensioen gerechtigde leeftijd van 67 jaar.

Voorziening langdurige zieken

De voorziening langdurige zieken heeft betrekking op medewerkers die gedurende het eerste jaar 100% en gedurende het tweede jaar 70% recht hebben op doorbetaling salaris. Deze voorziening wordt getroffen voor langdurig zieke werknemers van wie vrijwel zeker is dat zij niet meer terugkeren in het arbeidsproces. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening nabetalings ORT 2012 – 2016

De voorziening ORT-vakantiedagen is in 2016 gevormd in verband met afspraken die voortkomen uit de nieuwe cao VVT 2016 – 2018 inzake de ORT-uren over vakantiedagen over de periode 2012 t/m 2016. De voorziening is bepaald op basis van de verwachte nabetalings van ORT-uren over de periode 2012 tot en met 2016. De voorziening bestaat uit een verwachte verplichting voor medewerkers die in dienst zijn en een verwachte verplichting voor medewerkers die niet meer in dienst zijn bij De Waalboog maar die mogelijk nog aanspraak maken op deze ORT-regeling. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden

Opgenomen rentedragende leningen en schulden worden bij eerste waardering gewaardeerd tegen de reële waarde. Na eerste waardering worden de langlopende schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden na eerste waardering gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De kortlopende schulden betreffen schulden korter dan één jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar met inachtneming van de reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben uitgaande van historische kosten.

Bij de bepaling van het wettelijk budget is geen rekening gehouden met de definitieve indexering van de diverse componenten van het budget als bedoeld in RJ 655.208, aangezien er voor de identificatie en inschatting van de indexatie geen heldere en objectieve uitgangspunten beschikbaar zijn. De omvang van deze indexatie kan derhalve niet voldoende betrouwbaar worden vastgesteld.

Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn. Baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten en lasten uit voorgaande jaren waaronder budgetaanpassingen, die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Bedrijfsopbrengsten

Onder bedrijfsopbrengsten wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar verleende diensten.

BELASTINGEN

Vennootschapsbelasting

Stichting De Waalboog maakt gebruik van de vrijstelling van artikel 5 lid 1 onderdeel c, ten tweede, van de Wet vennootschapsbelasting 1969. Er vindt derhalve geen vennootschapsbelastingheffing plaats.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kas-stroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De mutatie in geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen en mutaties in de kortlopende rekeningcourantposities bij de bankier.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi) publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT.

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is overeenkomstig de regeling verslaggeving WTZi opgesteld in overeenstemming met Boek 2, Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek (met uitzondering van de paragrafen 1, 11 en 12) en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving waaronder richtlijnen 655.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en

passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders vermeld.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijk en financieel beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Stichting De Waalboog.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de stichting geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming voor haar aandeel tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

5.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans

Stichting De Waalboog

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

2. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
Bedrijfsgebouwen en terreinen	€ 37.193.937	€ 37.432.100
Machines en installaties	€ 7.231.971	€ 6.779.541
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	€ 3.218.922	€ 3.446.490
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	€ 1.008	€ 1.632.055
Totaal materiële vaste activa	€ 47.645.838	€ 49.290.186

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2016	2015
Boekwaarde per 1 januari	€ 49.290.186	€ 50.623.436
Bij: investeringen	€ 1.363.350	€ 1.739.216
Af: afschrijvingen	€ 3.007.698	€ 3.072.466
Boekwaarde per 31 december	€ 47.645.838	€ 49.290.186

Toelichting:

De werkelijke investering in 2016 bedraagt € 1.7 miljoen. Dit bedrag is verminderd met € 0,3 miljoen oude plankosten uit voorgaande jaren, per saldo € 1.4 miljoen. Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6.

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
Vordering op grond van compensatieregeling	€ -	€ 84.200
Totaal financiële vaste activa	€ -	€ 84.200

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2016	2015
Boekwaarde per 1 januari	€ 84.200	€ 252.610
Ontvangst vordering NZA	€ -84.200	€ -168.410
Boekwaarde per 31 december	€ -	€ 84.200

Stichting De Waalboog

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

6. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / Wiz

	t/m 2013	2014	2015	2016	totaal
Saldo per 1 januari	€ -1.007.166		€ -448.474		€ -1.455.640
Financieringsverschil boekjaar				€ -133.124	€ -133.124
Correcties voorgaande jaren			€ -113.165		-113.165
Betalingen/ontvangsten	€ 1.007.166		€ 561.639		€ 1.568.805
Subtotaal mutatie boekjaar	€ 1.007.166	€ -	€ 448.474	€ -133.124	€ 1.322.516
Saldo per 31 december	€ -	€ -	€ -	€ -133.124	€ -133.124

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c

c

a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars/zorgkantoor

c= definitieve vaststelling NZa

Waarvan gepresenteerd als:

- schulden uit hoofde van financieringsoverschot

	31-dec-16	31-dec-15
€	133.124	€ 448.474
€	-133.124	€ -448.474

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wiz-zorg (exclusief subsidies)

Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget

	2016	2015
€	39.417.170	€ 39.553.928
€	39.550.294	€ 40.002.402
€	-133.124	€ -448.474

Stichting De Waalboog

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

7. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
Vorderingen op debiteuren	€ 125.296	€ 152.706
Overige vorderingen:		
Vordering Subsidieregeling	€ 579.710	€ 1.055.586
Vordering Zw	€ -	€ 37.007
Vordering Nza	€ 84.200	€ 84.205
Vooruitbetaalde bedragen	€ 204.738	€ 322.043
Nog te ontvangen bedragen:		
Overige	€ 102.555	€ 69.854
SCJ	€ 344.649	€ 215.526
Overige overlopende activa	€ 35.126	€ 49.663
Totaal debiteuren en overige vorderingen	€ 1.476.274	€ 1.986.590

Toelichting:

De voorziening dubieuze debiteuren bedraagt in het jaar 2016 € 8.045 (2015 € 9.800,-). Dit bedrag is in mindering gebracht op de vorderingen op debiteuren. De looptijd van debiteuren en overige vorderingen zijn korter dan 1 jaar.

ACTIVA

9. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
Bankrekeningen	€ 57.935	€ 49.749
Bankrekeningen Waalboog vastgoed BV	€ 616.770	€ 748.771
Kassen	€ 8.981	€ 8.397
Totaal liquide middelen	€ 683.686	€ 806.917

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

De Waalboog had in 2016 een kredietfaciliteit van € 3.500.000. Hiervan is ultimo 2016 gebruik van gemaakt voor een bedrag van € 622.761. Dit bedrag is verantwoord onder de krotlopende schulden. De rekening courant faciliteit is van 1 januari 2017 tot 31 december 2017 opgehoogd met € 1.500.000 naar een totaal van € 5.000.000.

Stichting De Waalboog

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

10. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-16	31-dec-15
Kapitaal	€ 159	€ 159
Bestemmingsreserves	€ 554.757	€ 409.094
Bestemmingsfondsen	€ 16.018.928	€ 16.835.802
Algemene en overige reserves	€ 1.347.232	€ 1.236.811
Totaal groepsvermogen	€ 17.921.076	€ 18.481.866

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2016
Kapitaal	€ 159	€ -	€ -	€ 159
Totaal kapitaal	€ 159	€ -	€ -	€ 159

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2016
Bestemmingsreserves:				
Innovatiemiddelen	€ 409.094	€ -154.337	€ -	€ 254.757
Vooruitontvangen budget	€ -	€ 300.000	€ -	€ 300.000
Totaal bestemmingsreserves	€ 409.094	€ 145.663	€ -	€ 554.757

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2016
Reserve aanvaardbare kosten:				
Reserve aanvaardbare kosten	€ 16.835.802	€ -816.874	€ -	€ 16.018.928
Totaal bestemmingsfondsen	€ 16.835.802	€ -816.874	€ -	€ 16.018.928

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2016
Algemene reserves:				
Algemene reserves	€ 1.236.811	€ 110.421	€ -	€ 1.347.232
Totaal algemene en overige reserves	€ 1.236.811	€ 110.421	€ -	€ 1.347.232

Stichting De Waalboog

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Toelichting

Reservering innovatiemiddelen biedt De Waalboog de mogelijkheid projecten waarvan de initiële inzet en/of investering niet past binnen de reguliere budgetten toch uit te voeren, deze ter optimalisatie en ontwikkeling van de zorg en bedrijfsvoering.

Reservering vooruitontvangen budget biedt De Waalboog de mogelijkheid projecten met betrekking tot het welzijn van haar bewoners te realiseren.

De algemene reserve bestaat uit de opgebouwde resultaten van de dochtervennootschappen en de niet WTZi activa van de stichting.

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	<u>31-dec-2016</u>	<u>31-dec-2015</u>
Geconsolideerd netto-resultaat (na belastingen) toekomend aan de instelling	€ -560.790	€ 1.937.199
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de instelling als onderdeel van het groepsvermogen	€ -	€ -
Totaalresultaat van de instelling	€ -560.790	€ 1.937.199

PASSIVA

11. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>Saldo per 1-jan-2016</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Vrijval</u>	<u>Saldo per 31-dec-2016</u>
Voorziening uitgestelde beloning	€ 538.931	€ 40.616	€ 49.045	€ -	€ 530.502
Voorziening langdurige ziekte	€ 114.057	€ 172.478	€ 78.159	€ 13.830	€ 194.546
Voorziening ORT	€ -	€ 907.931	€ -	€ -	€ 907.931
Totaal voorzieningen	€ 652.988	€ 1.121.025	€ 127.204	€ 13.830	€ 1.632.979

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-2016</u>
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	€ 402.660
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	€ 1.230.319
hiervan > 5 jaar	€ 294.526

Stichting De Waalboog

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Toelichting per categorie voorziening:

Bij de voorziening uitgestelde beloningen betreft de dotatie geen interestlast.

De voorziening uitgestelde beloningen is bepaald op basis van jubileumafspraken voortkomende uit de cao VVT

De voorziening langdurige zieken is bepaald voor salariskosten voor 100% het 1e jaar en 70% het 2e jaar inclusief een transitievergoeding voor medewerkers waarvan de verwachting bestaat dat deze langdurige ziek zijn.

De voorziening ORT is nieuw gevormd in 2016 en is bepaald op basis van afspraken die zijn opgenomen in de nieuwe cao VVT 2016 – 2018 inzake ORT op vakantiegeld voor de jaren 2012 tot en met 2016.

De voorzieningen worden nader toegelicht in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

12. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

Schulden aan banken

Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

	31-dec-16	31-dec-15
€	19.868.637	€ 22.469.916
€	19.868.637	€ 22.469.916

Het verloop is als volgt weer te geven:

Stand per 1 januari

Af: aflossingen

Stand per 31 december

	2016	2015
€	25.071.195	€ 27.672.474
€	2.601.279	€ 2.601.279
€	22.469.916	€ 25.071.195

Af: aflossingsverplichting komend boekjaar

Stand langlopende schulden per 31 december

€	2.601.279	€ 2.601.279
€	19.868.637	€ 22.469.916

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen

Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)

hiervan > 5 jaar

€	2.601.279	€ 2.601.279
€	19.868.637	€ 22.469.916
€	11.579.991	€ 13.042.991

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden.

De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de langlopende leningen en de gestelde zekerheden wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.7.

PASSIVA

13. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
Schulden aan banken	€ 622.761	€ -
Crediteuren	€ 1.004.796	€ 1.069.135
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	€ 2.601.279	€ 2.601.279
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 1.445.065	€ 1.450.559
Schulden terzake pensioenen	€ 606.794	€ 567.631
Nog te betalen salarissen	€ 1.306.691	€ 1.104.527
Vakantiedagen	€ 1.082.078	€ 932.825
Overige schulden:		
Waalboog Vastgoed BV	€ 245.625	€ 242.601
Nog te betalen kosten:		
Overige	€ 1.017.259	€ 884.149
Vooruitontvangen opbrengsten:		
Overige	€ 12.465	€ 81.812
Wmo	€ 236.178	€ 172.965
Zw	€ 68.991	€ -
Totaal overige kortlopende schulden	€ 10.249.982	€ 9.107.483

Toelichting:

De overige schulden bestaan hoofdzakelijk uit nog te betalen interest € 487.660 (in 2015 € 537.170) en nog te betalen posten € 328.814 (in 2015 € 256.138).

14. Financiële instrumenten

Algemeen

Stichting De Waalboog maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

Stichting De Waalboog loopt geen kredietrisico over het saldo van de debiteuren en overige vorderingen (€ 1.476.274).

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Toelichting:

De Waalboog heeft ultimo 2016 een bedrag van € 15.234.925,- aan langlopende leningen die door het WFZ zijn geborgd. Het WFZ kan bij een eventuele aanspraak maximaal 3% van het ultimo bedrag (€ 499.000,-) opvragen als obligoverplichting (garantieplichting).

Daarnaast is er sprake van verplichtingen inzake de lease van kopieermachines, gebruik van software en onderhoud van installaties met een looptijd van langer dan een jaar maar korter dan 5 jaar. De verplichtingen vertegenwoordigen een waarde van € 320.000.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans. Op dit moment zijn geen concrete nacontroles aangekondigd.

5.1.6 Mutatieoverzicht materiële vaste activa

Stichting De Waalboog

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
Stand per 1 januari 2016						
- aanschafwaarde	€ 52.385.795	€ 10.940.196	€ 7.649.464	€ 1.632.055	€ -	€ 72.607.510
- cumulatieve afschrijvingen	€ 14.953.695	€ 4.160.655	€ 4.202.974	€ -	€ -	€ 23.317.324
Boekwaarde per 1 januari 2016	€ 37.432.100	€ 6.779.541	€ 3.446.490	€ 1.632.055	€ -	€ 49.290.186
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	€ 1.274.696	€ 1.056.350	€ 663.351	€ 1.043.651	€ -	€ 4.038.048
- afschrijvingen	€ 1.512.859	€ 603.920	€ 890.919	€ -	€ -	€ 3.007.698
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	€ 283.590	€ 13.323	€ 638.065	€ -	€ -	€ 934.978
.cumulatieve afschrijvingen	€ 283.590	€ 13.323	€ 638.065	€ -	€ -	€ 934.978
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	€ -	€ -	€ -	€ 2.674.698	€ -	€ 2.674.698
per saldo	€ -	€ -	€ -	€ 2.674.698	€ -	€ 2.674.698
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	€ -238.163	€ 452.430	€ -227.568	€ -1.631.047	€ -	€ -1.644.348
Stand per 31 december 2016						
- aanschafwaarde	€ 53.376.901	€ 11.983.223	€ 7.674.750	€ 1.008	€ -	€ 73.035.882
- cumulatieve herwaarderingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- cumulatieve afschrijvingen	€ 16.182.964	€ 4.751.252	€ 4.455.828	€ -	€ -	€ 25.390.044
Boekwaarde per 31 december 2016	€ 37.193.937	€ 7.231.971	€ 3.218.922	€ 1.008	€ -	€ 47.645.838
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0% / 2% / 2,5% 5% / 6,9% 10% / 12,5%	5% / 10%	10% / 20% / 33%	0,0%	0,0%	

Van het totale bedrag van € 2.674.698 dat is verantwoord onder desinvesteringen van de materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa is € 343.651 afgeboekt het overige deel € 2.331.047 is geactiveerd.

In het boekjaar 2016 is voor € 1.7 miljoen geïnvesteerd, dit is onder te verdelen in andere vaste bedrijfsmiddelen € 663k en materiële vaste activa in uitvoering € 1.044K.

5.1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016

Stichting De Waalboog

BIJLAGE

5.1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016

Leninggever	Afsluit-datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2015	Nieuwe leningen in 2016	Aflossing in 2016	Restschuld 31 december 2016	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2016	Aflossings-wijze	Aflossing 2017	Gestelde zekerheden
Verpleeghuis Joachim & Anna														
Lening Bank Nederland	15-aug-97	€ 3.642.222	23	onderhandse	6,12%	€ 793.204	€ -	€ 158.279	€ 634.925	€ -	3	lineair	€ 158.279	waarborgfonds
Lening ABN AMRO	1-aug-06	€ 11.000.000	25	onderhandse	4,56%	€ 7.040.000	€ -	€ 440.000	€ 6.600.000	€ 4.400.000	15	lineair	€ 440.000	waarborgfonds
Lening Priesters van	1-jul-06	€ 1.000.000	25	onderhandse	2,00%	€ 750.000	€ -	€ 50.000	€ 700.000	€ 450.000	14	lineair	€ 50.000	geen 1
Woonzorgcentrum Nijvelt														
ING-bank	15-sep-09	€ 9.800.000	10	pos./neg.hyp.	4,57%	€ 3.920.000	€ -	€ 980.000	€ 2.940.000	€ -	3	lineair	€ 980.000	pro rato hypotheek 2
Woonzorgcentrum De Honinghoeve														
Lening Bank Nederland	17-okt-11	€ 12.000.000	15	onderhandse	3,17%	€ 8.800.000	€ -	€ 800.000	€ 8.000.000	€ 4.000.000	10	lineair	€ 800.000	waarborgfonds
Vastgoed BV														
Fortis Bank	31-jul-06	€ 1.200.000	25	hypothecaire	4,69%	€ 768.000	€ -	€ 48.000	€ 720.000	€ 480.000	15	lineair	€ 48.000	negatieve hypotheek
Lening Priesters	24-aug-09	€ 3.500.000	30	onderhands	3,00%	€ 2.999.991	€ -	€ 125.000	€ 2.874.991	€ 2.249.991	23	lineair	€ 125.000	geen 1
						0								
Totaal						€ 25.071.195	€ -	€ 2.601.279	€ 22.469.916	€ 11.579.991			€ 2.601.279	

1 Vorderingen van geldgeefster die voortvloeien uit deze lening zijn achtergesteld opeisbaar t.o.v. bancaire geldverschaffers van leningneemster

2 gestelde zekerheden:

- neg. / pos. Hypotheekverklaring op het vastgoed: Nieuw Nijvelt, Honinghoeve, Joachim en Anna en Jong Demeterenden
- pari passu verklaring
- neg. Verklaring op alle activa

5.1.8 Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

Stichting De Waalboog

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

16. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	€ 93.767	€ 186.190
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	€ 39.417.170	€ 39.742.461
Opbrengsten Wmo	€ 232.891	€ 284.878
Overige zorgprestaties	€ 43.971	€ 100.343
Totaal	€ 39.787.799	€ 40.313.872

17. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Subsidies Wlz/Zw-zorg	€ 2.047.784	€ 1.885.838
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	€ 175.631	€ 179.205
Overige Rijkssubsidies	€ 284.841	€ 328.040
Totaal	€ 2.508.256	€ 2.393.083

Toelichting:

De verkregen subsidies bestaan uit een subsidie praktijkleren en de subsidie stagefonds.

18. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Overige dienstverlening (waaronder 2e-4e geldstroom UMC's voor onderzoek):		
Overige dienstverlening	€ 2.470.898	€ 2.427.028
Opbrengsten in opdracht van andere instellingen	€ 81.230	€ 84.443
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
Overige opbrengsten	€ 76.914	€ 91.070
Huur	€ 633.999	€ 604.549
Totaal	€ 3.263.041	€ 3.207.090

LASTEN

19. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Lonen en salarissen	€ 23.980.350	€ 24.543.120
Sociale lasten	€ 4.081.284	€ 4.015.045
Pensioenpremies	€ 1.936.871	€ 1.998.784
Andere personeelskosten	€ 1.050.735	€ 938.965
Subtotaal	€ 31.049.240	€ 31.495.914
Personeel niet in loondienst	€ 1.812.266	€ 677.140
Dotaties en vrijval voorzieningen	€ 979.991	€ 58.064
Totaal personeelskosten	€ 33.841.497	€ 32.231.118

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

Algemene en administratieve functies	36	40
Hotelfuncties	97	105
Leerling- verpleegkundig/opvoedkundig/verzorgend personeel	45	41
Terrein- en gebouwgebonden functies	16	16
Patient- c.q. bewonersgebonden functies	432	440
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	626	642

20. Afschrijvingen op financiële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	€ 3.007.698	€ 3.072.466
- financiële vaste activa	€ 84.200	€ 84.205
Totaal afschrijvingen	€ 3.091.898	€ 3.156.671

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

22. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	€ 2.609.492	€ 2.641.558
Algemene kosten	€ 2.465.245	€ 1.907.322
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	€ 969.184	€ 866.668
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	€ 1.009.472	€ 960.792
- Energiekosten gas	€ 560.966	€ 528.769
- Energiekosten stroom	€ 395.140	€ 422.948
- Energie transport en overig	€ 37.600	€ 38.475
Subtotaal	€ 2.003.178	€ 1.950.984
Huur en leasing	€ 162.732	€ 164.106
Totaal overige bedrijfskosten	€ 8.209.831	€ 7.530.638

23. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Rentebaten	€ -798	€ -3.714
Rentelasten	€ 937.039	€ 1.020.574
Overige financiële lasten	€ 40.419	€ 41.559
Subtotaal financiële lasten	€ 977.458	€ 1.062.133
Totaal financiële baten en lasten	€ 976.660	€ 1.058.419

Stichting De Waalboog

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

24. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De bezoldiging van de functionarissen die over 2016 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

bedragen x € 1	mevr. C. Piket	mevr. W.H. van de Walle - van Veen	dhr. Mr. C.G. Peper
Funcctiegegevens	Bestuurder	Voorzitter RVT	Vice - voorzitter RVT
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0		
Gewezen topfunctionaris? (Fictieve) dienstbetrekking?	nee ja	nee ja	nee ja
Individueel WNT-maximum	€ 145.000	€ 21.750	€ 14.500
Beloning	€ 130.698	€ 11.724	€ 7.816
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 2.513	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.778	€ -	€ -
<i>Subtotaal</i>	€ 143.989	€ 11.724	€ 7.816
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging 2016	€ 143.989	€ 11.724	€ 7.816
Verplichte motivering indien overschrijding	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2015			
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/4 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0		
Beloning	€ 92.426	€ 11.166	€ 7.444
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 2.699	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.617	€ -	€ -
Totaal bezoldiging 2015	€ 110.742	€ 11.166	€ 7.444

Stichting De Waalboog

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

bedragen x € 1	dhr. F.C.A. Vekemans	mevr. A.G.M. van Rossum	dhr. R. Eman
Funcțiegegevens	Lid RVT	Lid RVT	Lid RVT
Aanvang en einde functie vervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)			
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Individueel WNT-maximum	€ 14.500	€ 14.500	€ 14.500
Beloning	€ 7.816	€ 7.816	€ 7.816
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -
<i>Subtotaal</i>	<u>€ 7.816</u>	<u>€ 7.816</u>	<u>€ 7.816</u>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging 2016	<u>€ 7.816</u>	<u>€ 7.816</u>	<u>€ 7.816</u>
Verplichte motivering indien overschrijding	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2015			
Aanvang en einde functie vervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/3 - 31/12	nvt
Omvang dienstverband 2015 (in fte)			
Beloning	€ 7.444	€ 6.203	€ -
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging 2015	<u>€ 7.444</u>	<u>€ 6.203</u>	<u>€ -</u>

WNT-verantwoording 2016 Stichting De Waalboog

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting De Waalboog van toepassing zijnde regelgeving:

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor Stichting De Waalboog is totaalscore 9 punten en klasse III. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

25. Honoraria accountant

De honoraria van de accountant over 2016 zijn als volgt:

	2016	2015
1 Controle van de jaarrekening	€ 48.400	€ 42.350
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	€ 9.075	€ 7.260
Totaal honoraria accountant	€ 57.475	€ 49.610

Toelichting:

Accountantshonoraria wordt verantwoord op basis van het honorarium voor het gecontroleerde boekjaar door de accountant.

26. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 24.

5.1.9 Enkelvoudige balans per 31 december 2016

Stichting De Waalboog

5.1.9 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2016 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-16	31-dec-15
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	2	€ 42.440.329	€ 44.001.379
Financiële vaste activa	3	€ 1.954.309	€ 2.023.109
Totaal vaste activa		€ 44.394.638	€ 46.024.488
Vlottende activa			
Debiteuren en overige vorderingen	7	€ 1.476.110	€ 1.974.973
Liquide middelen	9	€ 66.916	€ 58.146
Totaal vlottende activa		€ 1.543.026	€ 2.033.119
Totaal activa		€ 45.937.664	€ 48.057.607
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	10	€ 159	€ 159
Bestemmingsreserves		€ 554.757	€ 409.094
Bestemmingsfondsen		€ 16.018.928	€ 16.835.802
Algemene en overige reserves		€ 1.347.232	€ 1.236.811
Totaal eigen vermogen		€ 17.921.076	€ 18.481.866
Vorzieningen	11	€ 1.632.979	€ 652.988
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	12	€ 16.446.646	€ 18.874.925
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	6	€ 133.124	€ 1.455.640
Overige kortlopende schulden	13	€ 9.803.839	€ 8.592.188
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		€ 9.936.963	€ 10.047.828
Totaal passiva		€ 45.937.664	€ 48.057.607

5.1.10 Enkelvoudige resultatenrekening over 2016

Stichting De Waalboog

5.1.10 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2016

	Ref.	2016	2015
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	16	€ 39.787.799	€ 40.313.872
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	17	€ 2.508.256	€ 2.393.083
Overige bedrijfsopbrengsten	18	€ 3.195.041	€ 3.139.060
Som der bedrijfsopbrengsten		€ 45.491.096	€ 45.846.015
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	19	€ 33.841.497	€ 32.231.118
Afschrijvingen op financiële en materiële vaste activa	20	€ 3.008.600	€ 3.073.372
Overige bedrijfskosten	22	€ 8.497.052	€ 7.826.894
Som der bedrijfslasten		€ 45.347.149	€ 43.131.384
BEDRIJFSRESULTAAT		€ 143.947	€ 2.714.631
Financiële baten en lasten	23	€ 704.737	€ 777.432
RESULTAAT BOEKJAAR		-560.790	1.937.199
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2016	2015
Toevoeging/(onttrekking):			
Reserve aanvaardbare kosten		€ -816.874	€ 1.982.118
Bestemmingsreserve (Innovatiemiddelen)		€ -154.337	€ -154.337
Bestemmingsreserve (Vooruitontvangen budget)		€ 300.000	€ -
Algemene reserve (Resultaat Deelneming/aanleunwoning)		€ 110.421	€ 109.418
		€ -560.790	€ 1.937.199

5.1.11 Toelichting op de enkelvoudige balans

Stichting De Waalboog

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

2. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
Bedrijfsgebouwen en terreinen	€ 32.013.527	€ 32.170.941
Machines en installaties	€ 7.206.872	€ 6.751.893
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	€ 3.218.922	€ 3.446.490
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	€ 1.008	€ 1.632.055
Totaal materiële vaste activa	€ 42.440.329	€ 44.001.379

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2016	2015
Boekwaarde per 1 januari	€ 44.001.379	€ 45.251.330
Bij: investeringen	€ 1.363.350	€ 1.739.216
Af: afschrijvingen	€ 2.924.400	€ 2.989.167
Boekwaarde per 31 december	€ 42.440.329	€ 44.001.379

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.12.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 5.1.14.

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	€ 928.894	€ 848.112
Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	€ 215.417	€ 204.132
Vordering op grond van compensatieregeling	€ -	€ 84.200
Overige vorderingen	€ 809.998	€ 886.665
Totaal financiële vaste activa	€ 1.954.309	€ 2.023.109

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2016	2015
Boekwaarde per 1 januari	€ 2.023.109	€ 2.126.932
Resultaat deelnemingen	€ 80.782	€ 85.340
Toename RC	€ 11.285	€ 132.580
Aflossing	€ -84.200	€ -153.333
Ontvangst vordering Nza	€ -76.667	€ -168.410
Boekwaarde per 31 december	€ 1.954.309	€ 2.023.109

Stichting De Waalboog

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Toelichting:

De directe deelneming (Waalboog Vastgoed BV) heeft een eigen vermogen van € 928.893,- ultimo 2016 en een resultaat van € 80.782

De indirecte deelneming (Waalboog Pompstation BV) heeft een eigen vermogen van € 20.122,- ultimo 2016 en een resultaat van € 8.042,-.

Stichting De Waalboog heeft een lening verstrekt aan de Waalboog Vastgoed BV en aan de Waalboog Pompstation ultimo 2016 € 700.000 respectievelijk € 159.998,-. Kortlopende delen van deze leningen bedragen € 50.000,- cq € 26.667,-.

Vorderingen op participanten en op maatschappijen bedraagt € 215.417,- en is volledig kortlopend.

De lening aan de Waalboog Vastgoed BV (hoofdsom € 1.000.000) is ingegaan op 1 juli 2006, de aflossing geschiedt in 20 jaarlijkse termijnen, tegen 2% rente op jaarbasis, 1e aflossing heeft in 2011 plaatsgevonden. De lening is achtergesteld bij de lening aan de bankier.

De lening aan de Waalboog Pompstation BV (hoofdsom € 400.000) is ingegaan op 1 januari 2009, de aflossing geschiedt in 15 jaarlijkse termijnen, tegen 5% rente op jaarbasis,

De NZa heeft een compensatieregeling vaste activa toegekend voor een bedrag van € 505.224 (€ 0 ultimo 2016). Dit totale bedrag is opgenomen als vordering NZa restant boekwaarde onder financiële vaste activa. De jaarlijkse vermindering van de vordering bedraagt € 84.200,-.

6. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / Wlz

	t/m 2013	2014	2015	2016	totaal
Saldo per 1 januari	€ -1.007.166		€ -448.474		€ -1.455.640
Financieringsverschil boekjaar				€ -133.124	€ -133.124
Correcties voorgaande jaren			€ -113.165		€ -113.165
Betalingen/ontvangsten	€ 1.007.166		€ 561.639		€ 1.568.805
Subtotaal mutatie boekjaar	€ 1.007.166	€ -	€ 448.474	€ -133.124	€ 1.322.516
Saldo per 31 december	€ -	€ -	€ -	€ -133.124	€ -133.124

Stadium van vaststelling (per erkenning): c

c

a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars/zorgkantoor

c= definitieve vaststelling NZa

Waarvan gepresenteerd als:

- schulden uit hoofde van financieringsoverschot

	31-dec-16	31-dec-15
€	133.124	€ 448.474
€	-133.124	€ -448.474

Stichting De Waalboog

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)

Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget

Totaal financieringsverschil

	2016	2015
€	39.417.170	€ 39.742.461
€	39.550.294	€ 40.002.402
€	-133.124	€ -259.941

ACTIVA

7. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

Vorderingen op debiteuren

Overige vorderingen:

Diverse

Vordering Subsidieregeling

Vordering ZVW

Vordering Nza

Nog te ontvangen bedragen:

Overige

SCJ

Overige overlopende activa:

Overige overlopende activa

Totaal debiteuren en overige vorderingen

	31-dec-16	31-dec-15
€	125.296	€ 141.841
€	204.738	€ 322.043
€	579.710	€ 1.055.586
€	-	€ 37.007
€	84.200	€ 84.205
€	102.391	€ 69.102
€	344.649	€ 215.526
€	35.126	€ 49.663
€	1.476.110	€ 1.974.973

Toelichting:

De voorziening dubieuze debiteuren bedraagt in het jaar 2016 € 8.045 (2015 € 9.800,-). Dit bedrag is in mindering gebracht op de vorderingen op debiteuren.

De looptijd van debiteuren en overige vorderingen zijn korter dan 1 jaar.

ACTIVA

De specificatie is als volgt:

Bankrekeningen

Kassen

Totaal liquide middelen

	31-dec-16	31-dec-15
€	57.935	€ 49.749
€	8.981	€ 8.397
€	66.916	€ 58.146

Stichting De Waalboog

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

De Waalboog had in 2016 een kredietfaciliteit van € 3.500.000. Hiervan is ultimo 2016 gebruik van gemaakt voor een bedrag van € 622.761. Dit bedrag is verantwoord onder de krotlopende schulden. De rekening courant faciliteit is van 1 januari 2017 tot 31 december 2017 opgehoogd met € 1.500.000 naar een totaal van € 5.000.000.

PASSIVA

10. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-16	31-dec-15
Kapitaal	€ 159	€ 159
Bestemmingsreserves	€ 554.757	€ 409.094
Bestemmingsfondsen	€ 16.018.928	€ 16.835.802
Algemene en overige reserves	€ 1.347.232	€ 1.236.811
Totaal eigen vermogen	€ 17.921.076	€ 18.481.866

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2016
Kapitaal	€ 159	€ -	€ -	€ 159
Totaal kapitaal	€ 159	€ -	€ -	€ 159

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2016
Bestemmingsreserves:				
Innovatiemiddelen	€ 409.094	€ -154.337	€ -	€ 254.757
Vooruitontvangen budget	€ -	€ 300.000	€ -	€ 300.000
Totaal bestemmingsreserves	€ 409.094	€ 145.663	€ -	€ 554.757

Stichting De Waalboog

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2016
Reserve aanvaardbare kosten:				
Reserve aanvaardbare kosten	€ 16.835.802	€ -816.874	€ -	€ 16.018.928
Totaal bestemmingsfondsen	€ 16.835.802	€ -816.874	€ -	€ 16.018.928

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2016
Algemene reserves:				
Algemene reserve	€ 1.236.811	€ 110.421	€ -	€ 1.347.232
Totaal algemene en overige reserves	€ 1.236.811	€ 110.421	€ -	€ 1.347.232

Toelichting:

Reservering innovatiemiddelen biedt De Waalboog de mogelijkheid projecten waarvan de initiële inzet en/of investering niet past binnen de reguliere budgetten toch uit te voeren, deze ter optimalisatie en ontwikkeling van de zorg en bedrijfsvoering.

Reservering vooruitontvangen budget biedt De Waalboog de mogelijkheid projecten met betrekking tot het welzijn van haar bewoners te realiseren.

De algemene reserve bestaat uit de opgebouwde resultaten van de dochtervennootschappen en de niet WTZi activa van de stichting.

PASSIVA

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2016 en resultaat over 2016

De specificatie is als volgt :

	Eigen vermogen	Resultaat
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	€ 17.921.076	€ 18.481.866
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	€ 17.921.076	€ 18.481.866

Stichting De Waalboog

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

11. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2016	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2016
Voorziening uitgestelde beloning	€ 538.931	€ 40.616	€ 49.045	€ -	€ 530.502
Voorziening langdurige ziekte	€ 114.057	€ 172.478	€ 78.159	€ 13.830	€ 194.546
Voorziening ORT	€ -	€ 907.931	€ -	€ -	€ 907.931
Totaal voorzieningen	€ 652.988	€ 1.121.025	€ 127.204	€ 13.830	€ 1.632.979

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2016
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	€ 402.660
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	€ 1.230.319
hiervan > 5 jaar	€ 294.526

Toelichting per categorie voorziening:

De dotatie voorziening uitgestelde beloningen betreft geen interestlast.

12. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
Schulden aan banken	€ 16.446.646	€ 18.874.925
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	€ 16.446.646	€ 18.874.925

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2016	2015
Stand per 1 januari	€ 21.303.204	€ 23.731.483
Af: aflossingen	€ 2.428.279	€ 2.428.279
Stand per 31 december	€ 18.874.925	€ 21.303.204
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	€ 2.428.279	€ 2.428.279
Stand langlopende schulden per 31 december	€ 16.446.646	€ 18.874.925

Stichting De Waalboog

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	€	2.428.279	€	2.428.279
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	€	16.446.646	€	18.874.925
hiervan > 5 jaar	€	8.850.000	€	10.140.000

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de langlopende leningen en de gestelde zekerheden wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.18.

PASSIVA

13. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
Schulden aan banken	€ 622.761	€ -
Crediteuren	€ 1.003.940	€ 1.055.665
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	€ 2.428.279	€ 2.428.279
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 1.445.065	€ 1.450.559
Schulden terzake pensioenen	€ 606.794	€ 567.631
Nog te betalen salarissen	€ 1.306.691	€ 1.104.527
Vakantiedagen	€ 1.082.078	€ 932.825
Nog te betalen kosten:		
Nog te betalen kosten	€ 990.597	€ 797.925
Vooruitontvangen opbrengsten:		
Overige	€ 12.465	€ 81.812
Wmo	€ 236.178	€ 172.965
Zw	€ 68.991	
Totaal overige kortlopende schulden	€ 9.803.839	€ 8.592.188

Toelichting:

De overige schulden bestaan hoofdzakelijk uit nog te betalen interest € 472.963 (in 2015 € 467.115) en nog te betalen posten € 458.690 (in 2015 € 246.652).

15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Toelichting:

Huurverplichtingen

Van de locatie Villa Villandry en St. Jozefklooster te Nijmegen zijn huurcontracten aangegaan voor ieder 10 jaar. De huurcontracten worden jaarlijks stilzwijgend met een jaar verlengd. De huurcontracten vertegenwoordigen een huur verplichting van jaarlijks € 188.438 respectievelijk € 191.140.

Daarnaast is er sprake van verplichtingen inzake de lease van kopieermachines, gebruik van software en onderhoud van installatie met een looptijd van langer dan een jaar maar korter dan 5 jaar. De verplichtingen vertegenwoordigen een waarde van € 320.000.

5.1.12 Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa

Stichting De Waalboog

5.1.12 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en	Machines en	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare	Totaal
Stand per 1 januari 2016						
- aanschafwaarde	€ 46.460.333	€ 10.890.549	€ 7.649.464	€ 1.632.055	€ -	€ 66.632.401
- cumulatieve herwaarderingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- cumulatieve afschrijvingen	€ 14.289.392	€ 4.138.656	€ 4.202.974	€ -	€ -	€ 22.631.022
Boekwaarde per 1 januari 2016	€ 32.170.941	€ 6.751.893	€ 3.446.490	€ 1.632.055	€ -	€ 44.001.379
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	€ 1.274.696	€ 1.056.350	€ 663.351	€ 1.043.651	€ -	€ 4.038.048
- afschrijvingen	€ 1.432.110	€ 601.371	€ 890.919	€ -	€ -	€ 2.924.400
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	€ 283.590	€ 13.323	€ 638.065	€ -	€ -	€ 934.978
.cumulatieve afschrijvingen	€ 283.590	€ 13.323	€ 638.065	€ -	€ -	€ 934.978
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	€ -	€ -	€ -	€ 2.674.698	€ -	€ 2.674.698
per saldo	€ -	€ -	€ -	€ 2.674.698	€ -	€ 2.674.698
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	€ -157.414	€ 454.979	€ -227.568	€ -1.631.047	€ -	€ -1.561.050
Stand per 31 december 2016						
- aanschafwaarde	€ 47.451.439	€ 11.933.576	€ 7.674.750	€ 1.008	€ -	€ 67.060.773
- cumulatieve herwaarderingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- cumulatieve afschrijvingen	€ 15.437.912	€ 4.726.704	€ 4.455.828	€ -	€ -	€ 24.620.444
Boekwaarde per 31 december 2016	32.013.527	7.206.872	3.218.922	1.008	0	42.440.329
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0% / 2% / 2,5% 5% / 6,9% 10% / 12,5% 16,67% / 20%	5% / 10%	10% / 20% / 33%	0,0%		

Van het totale bedrag van € 2.674.698 dat is verantwoord onder desinvesteringen van de materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa is € 343.651 afgeboekt het overige deel € 2.331.047 is geactiveerd.

In het boekjaar 2016 is voor € 1.7 miljoen geïnvesteerd, dit is onder te verdelen in andere vaste bedrijfsmiddelen € 663k en materiële vaste activa in uitvoering € 1.044K.

5.1.13 Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa

5.1.13 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	Overige effecten	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Overige vorderingen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2016	€ 848.112	€ -	€ -	€ 204.132	€ -	€ 84.200	€ 886.665	€ 2.023.109
Resultaat deelnemingen	€ 80.782	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 80.782
Toename RC	€ -	€ -	€ -	€ 11.285	€ -	€ -	€ -	€ 11.285
Ontvangst vordering NZA	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -84.200	€ -	€ -84.200
Aflossing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -76.667	€ -76.667
Boekwaarde per 31 december 2016	€ 928.894	€ -	€ -	€ 215.417	€ -	€ -	€ 809.998	€ 1.954.309
Som waardeverminderingen/ontvangsten	80.782			€ 11.285		€ -84.200	€ -76.667	-68.800

5.1.14 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016 (enkelvoudig)

Stichting De Waalboog

BIJLAGE

5.1.14 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016 (enkelvoudig)

Leninggever	Afsluit-datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2015	Nieuwe leningen in 2016	Aflossing in 2016	Restschuld 31 december 2016	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2016	Aflossings-wijze	Aflossing 2017	Gestelde zekerheden
Verpleeghuis Joachim & Anna														
Lening Bank Ned	15-aug-97	€ 3.642.222	23	onderhandse	6,12%	€ 793.204	€ -	€ 158.279	€ 634.925	€ -	3	lineair	€ 158.279	waarborgfonds
Lening ABN AMF	1-aug-06	€ 11.000.000	25	onderhandse	4,56%	€ 7.040.000	€ -	€ 440.000	€ 6.600.000	€ 4.400.000	15	lineair	€ 440.000	waarborgfonds
Lening Priesters	1-jul-06	€ 1.000.000	25	onderhandse	2,00%	€ 750.000	€ -	€ 50.000	€ 700.000	€ 450.000	14	lineair	€ 50.000	geen 1
Woonzorgcentrum Nijeveld														
ING-bank	15-sep-09	€ 9.800.000	10	pos./neg.hyp.	4,57%	€ 3.920.000	€ -	€ 980.000	€ 2.940.000	€ -	3	lineair	€ 980.000	pro rato hypotheek 2
Woonzorgcentrum De Honinghoeve														
Lening Bank Ned	17-okt-11	€ 12.000.000	15	onderhandse	3,17%	€ 8.800.000	€ -	€ 800.000	€ 8.000.000	€ 4.000.000	10	lineair	€ 800.000	waarborgfonds
Totaal						€ 21.303.204	€ -	€ 2.428.279	€ 18.874.925	€ 8.850.000			€ 2.428.279	

1 Vorderingen van geldgeefster die voortvloeien uit deze lening zijn achtergesteld opeisbaar t.o.v. bancaire geldverschaffers van leningneemster

2 gestelde zekerheden:

- neg. / pos. Hypotheekverklaring op het vastgoed: Nieuw Nijeveld, Honinghoeve, Joachim en Anna en Jong Dementerenden
- pari passu verklaring
- neg. Verklaring op alle activa

5.1.15 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening

Stichting De Waalboog

5.1.15 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

Voor zover posten uit de enkelvoudige resultatenrekening niet afwijken van de geconsolideerde resultatenrekening zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening.

BATEN

16. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	€ 93.767	€ 186.190
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	€ 39.417.170	€ 39.742.461
Opbrengsten Wmo	€ 232.891	€ 284.878
Overige zorgprestaties	€ 43.971	€ 100.343
Totaal	€ 39.787.799	€ 40.313.872

17. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Subsidies Wlz/Zww-zorg	€ 2.047.784	€ 1.885.838
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	€ 175.631	€ 179.205
Overige Rijkssubsidies	€ 284.841	€ 328.040
Totaal	€ 2.508.256	€ 2.393.083

Toelichting:

De verkregen subsidies bestaan uit een subsidie praktijkleren en de subsidie stagefonds.

18. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Overige dienstverlening (waaronder 2e-4e geldstroom UMC's voor onderzoek):		
Overige dienstverlening	€ 2.470.898	€ 2.427.028
Opbrengsten in opdracht van andere instellingen	€ 81.230	€ 84.443
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
Overige opbrengsten	€ 642.913	€ 627.589
Totaal	€ 3.195.041	€ 3.139.060

Stichting De Waalboog

5.1.15 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

19. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Lonen en salarissen	€ 23.980.350	€ 24.543.120
Sociale lasten	€ 4.081.284	€ 4.015.045
Pensioenpremies	€ 1.936.871	€ 1.998.784
Andere personeelskosten:		
Andere personeelskosten	€ 1.050.735	€ 938.965
Subtotaal	€ 31.049.240	€ 31.495.914
Personeel niet in loondienst	€ 1.812.266	€ 677.140
Dotaties en vrijval voorzieningen	€ 979.991	€ 58.064
Totaal personeelskosten	€ 33.841.497	€ 32.231.118

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

Algemene en administratieve functies	36	40
Hotelfuncties	97	105
Leerling- verpleegkundig/opvoedkundig/verzorgend personeel	45	41
Terrein- en gebouwgebonden functies	16	16
Patient- c.q. bewonersgebonden functies	432	440
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	626	642

Toelichting:

€ 1.085.461 onder dotaties en vrijval voorzieningen betreft de mutaties in de voorziening uitgestelde beloning, voorziening langdurig zieken en de voorziening organisatieontwikkeling. Een specificatie van de mutaties is opgenomen in de toelichting op de enkelvoudige balans onder 5.1.11.

20. Afschrijvingen op financiële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	€ 2.924.400	€ 2.989.167
- financiële vaste activa	€ 84.200	€ 84.205
Totaal afschrijvingen	€ 3.008.600	€ 3.073.372

22. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	€ 2.609.492	€ 2.641.558
Algemene kosten	€ 2.414.421	€ 1.863.227
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	€ 969.184	€ 866.668
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	€ 973.083	€ 926.462
- Energiekosten gas	€ 560.163	€ 527.510
- Energiekosten stroom	€ 392.916	€ 421.423
- Energie transport en overig	€ 37.517	€ 38.396
Subtotaal	€ 1.963.679	€ 1.913.791
Huur en leasing	€ 540.276	€ 541.650
Totaal overige bedrijfskosten	€ 8.497.052	€ 7.826.894

23. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Rentebaten	€ -25.787	€ -29.137
Resultaat deelnemingen	€ -80.782	€ -85.340
Subtotaal financiële baten	€ -106.569	€ -114.477
Rentelasten	€ 811.306	€ 891.909
Subtotaal financiële lasten	€ 811.306	€ 891.909
Totaal financiële baten en lasten	€ 704.737	€ 777.432

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur van Stichting De Waalboog heeft de jaarrekening 2016 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 15 mei 2017.

De Raad van Toezicht van de Stichting De Waalboog heeft de jaarrekening 2016 goedgekeurd in de vergadering van 15 mei 2017.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen

Ondertekening door bestuurder en toezichthouders

mevr. Drs. C. Piket 15-5-2017

mevr. Mr. W.H. van de Walle-van Veen 15-5-2017

Mr. C. Peper 15-5-2017

mevr. A.G.M. van Rossum MBA 15-5-2017

Drs. R. Eman 15-5-2017

mevr. R.A.V. Hendriksen-Stokman MSc RA 15-5-2017

Stichting De Waalboog

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is geen regeling voor bestemming van het resultaat opgenomen.

5.2.2 Nevenvestigingen

Stichting De Waalboog heeft geen nevenvestigingen.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.